
**Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní**

DAŇOVÉ ÚNIKY V EU

Iveta Křištofová

**Diplomová práce
2010**

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní
Akademický rok: 2009/2010

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE
(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Iveta KRIŠTOFOVÁ**
Osobní číslo: **E090443**
Studijní program: **N6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Ekonomika veřejného sektoru**
Název tématu: **Daňové úniky v členských státech Evropské unie**
Zadávací katedra: **Ústav ekonomiky a managementu**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

- harmonizační snahy členských států,
- daňové systémy členských států se základními ukazateli,
- daňové charakteristiky vztahující se k jednotlivým státům EU,
- přehled vývoje daňové spolupráce států EU v oblasti přímých i nepřímých daní,
- trendy ve vývoji spolupráce členských států v daňové oblasti,
- daňové úniky v zemích EU

Rozsah grafických prací: -
Rozsah pracovní zprávy: cca 50 stran
Forma zpracování diplomové práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

Nedbal, J. Daně a rozpočet Evropské unie. Vyd. 1. Brno: Univerzita obrany, 2008, 90 s. IBSN 978-80-7231-501-7.

Rambousek, J. Daň z přidané hodnoty: Směrnice Rady 2006/112/ES o společném systému daně z přidané hodnoty a zákon o dani z přidané hodnoty. Popsáno podle: 1. vyd. (2007) včetně 2009. Praha: Aspi, 2009. sv. IBSN 978-80-7357-426-0.

Široký, J. Daně v Evropské unii: daňové systémy všech 27 členských států EU, legislativní základy daňové harmonizace v EU včetně základních. 3. aktualiz. a přeprac. vyd. Praha: Linde, 2009. 354 s. IBSN 978-80-7201-746-1.

Hudcová, Z. Daňový režim neziskových organizací v ČR a ve vybraných zemích EU. Vyd. 1. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2007. 173 s. IBSN 978-80-244-1841-4.

Randy, E.CH. Průvodce globální ekonomikou. Vyd. 1. Praha: Portal, 2004. 237 s. IBSN 80-7178-825-2.

Nerudová, D. Harmonizace daňových systémů zemí Evropské unie. 2., aktualiz. vyd. Praha: Aspi, 2008. 257 s. IBSN 978-80-7357-386-7.

Hanousek, J. Tax evasion dynamics in the Czech Republic: first evidence of an evasional Kuznets curve. Praque: CERGE-EI, 2008. 38 s. IBSN 978-80-7343-160-0.

Vedoucí diplomové práce: doc. Ing. Radim Roudný, CSc.
Ústav ekonomiky a managementu

Datum zadání diplomové práce: 23. března 2010

Termín odevzdání diplomové práce: 30. dubna 2010

doc. Ing. Renáta Myšková, Ph.D.
děkanka

L.S.

doc. Ing. Marcela Kožená, Ph.D.
vedoucí ústavu

V Pardubicích dne 23. března 2010

PROHLÁŠENÍ

Tuto práci jsem vypracoval samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využil, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byl jsem seznámen s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v Univerzitní knihovně.

V Sebranicích dne 19. dubna. 2010

Iveta Křištofová

PODĚKOVÁNÍ

Nejprve bych chtěla poděkovat panu Doc. Ing. Radimu Roudnému, CSc., vedoucímu diplomové práce, za poskytnutí cenných rad a informací po dobu přípravy a dokončení, bez kterých by tato práce jen stěží vznikala.

Zároveň na tomto místě děkuji ochotnému panu JUDr. Radovanovi Kuželovi, Ph.D, řediteli Finančního Úřadu v Pardubicích, za konzultaci, která mi byla přínosem pro dané téma diplomové práce.

Velké poděkování náleží mému příteli panu Ing. Romanovi Šťastnému, který mi umožnil studovat, a který mě také během celého studia podporoval.

ANOTACE

Diplomová práce se zabývá problematikou daňových úniků ve státech Evropské unie; tzn. minimalizací daňové povinnosti ze strany daňového poplatníka.

Práce je členěna do dvou částí. První, teoretická, obsahuje základní informace o daňové politice Evropské unie. Druhá část, praktická, je zaměřena na daňové systémy vybraných států EU, kdy je na závěr provedena souhrnná analýza těchto států se zřetelem na závažnost rizik motivujících jejich daňové poplatníky k úniku na dani.

V příloze diplomové práce je uveden i dotazník „Expertní šetření rizik majících vliv na daňové úniky“, na kterém se podíleli odborníci z daňové oblasti.

Práce by měla přiblížit širokou problematiku daňových úniků se zaměřením na Evropskou unii, seznámit s nástroji zemí Evropské unie v boji proti daňovým podvodům, a mimo jiné také čtenáři pomoci, nejen při orientaci v nejdůležitějších daňových ustanoveních ve smlouvách Evropského společenství, ale také vést k lepší orientaci v daňových systémech vybraných států EU.

KLÍČOVÁ SLOVA

Daň, daňový únik, daňová kvóta, daňové ráje, dvojí zdanění, daňová koordinace, daňová aproximace, daňová harmonizace, daňová politika EU, daňová spolupráce EU

TITLE

Tax evasion in the European Union

ABSTRACT

This thesis with the issue of tax evasion in the European Union; it means minimizing the tax liability of the taxpayer.

The work is divided into two parts. First, theoretical, contains basic information about the tax policy of the European Union. The second part, practical, focuses on the tax systems of selected EU countries when it finally made a comprehensive analysis of these states with respect to the severity of the risks to motivate taxpayers to escape tax.

In the annex to this thesis is also included as a questionnaire, „Expert investigation of risk affecting the tax breaks“ for involving experts from the tax.

Work should bring the problem of tax evasion with a focus on the European Union to introduce the instruments of the European Union in the fight against tax fraud, among other things also help readers, not only in the orientation of the major tax provisions in the treaties of the European Community, but also lead to better orientation in the tax systems of selected EU countries.

KEY WORDS

Tax, tax evasion, tax quota, tax haven, double taxation, tax coordination, tax approximations, tax harmonization, the EU tax policy, EU cooperation of tax

---

MOTTO:

Podle jedné studie průměrný občan Evropské unie, dožíví se 76 let věku, ve svém životě prospal 23 let, prochodil 17 let, jedl 5,5 roku téměř 35 tun potravin, miloval se 8 týdnů a zabýval se daněmi včetně vyplňování daňových přiznání 6,5 týdne.

OBSAH

ÚVOD	12
1 DANĚ, DAŇOVÉ ÚNIKY A EVROPSKÁ UNIE	13
1.1 VYMEZENÍ ZÁKLADNÍCH POJMŮ	14
1.1.1 Základní daňové pojmy	14
1.1.2 Základní makroekonomické pojmy.....	20
1.2 POSTUPNÉ SBLIŽOVÁNÍ DAŇOVÝCH SYSTÉMŮ JEDNOTLIVÝCH ZEMÍ.....	22
1.3 DAŇOVÉ USTANOVENÍ V NEJDŮLEŽITĚJŠÍCH SMLOUVÁCH ES.....	24
1.4 DAŇOVÁ POLITIKA EU.....	26
1.5 STUPNĚ MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE V DAŇOVÉ OBLASTI	28
1.6 NÁSTROJE V BOJI S DAŇOVÝMI PODVODY V EU	32
2 DAŇOVÉ SYSTÉMY VYBRANÝCH ČLENSKÝCH STÁTŮ EU A JEJICH DAŇOVÉ ÚNIKY	35
2.1 DAŇOVÉ SYSTÉMY VYBRANÝCH ČLENSKÝCH STÁTŮ EU	35
2.1.1 BELGIE.....	36
2.1.2 ČESKÁ REPUBLIKA	38
2.1.3 FRANCIE	40
2.1.4 NĚMECKO	43
2.1.5 POLSKO	46
2.1.6 RAKOUSKO.....	49
2.1.7 SLOVENSKO	51
2.2 ANALÝZA DAŇOVÝCH ÚNIKŮ VYBRANÝCH ČLENSKÝCH STÁTŮ EU	52
2.2.1 Zvolená rizika a jejich porovnání mezi vybranými státy EU.....	54
2.2.2 Expertní šetření aneb hodnocení závažnosti rizika	66
2.2.3 Souhrnná analýza zhodnocení jednotlivých výsledků.....	69
3 ZÁVĚR	73

SEZNAM TABULEK, GRAFŮ, OBRÁZKŮ A PŘÍLOH

Tabulka 1	Přehled trestných činů daňových v roce 2006	17
Tabulka 2	Podněty předané orgánům činným v trestním řízení	18
Tabulka 3	Oblíbené daňové ráje	18
Tabulka 4	Základní ukazatele Belgie.....	36
Tabulka 5	Hlavní makroekonomické ukazatele Belgie (v %)	36
Tabulka 6	Základní ukazatele země.....	38
Tabulka 7	Hlavní makroekonomické ukazatele (v %).....	38
Tabulka 8	Základní ukazatele Francie	40
Tabulka 9	Hlavní makroekonomické ukazatele Francie (v %).....	40
Tabulka 10	Základní ukazatele Německa	43
Tabulka 11	Hlavní makroekonomické ukazatele Německa (v %).....	43
Tabulka 12	Základní ukazatele Polska.....	46
Tabulka 13	Hlavní makroekonomické ukazatele Polska (v %)	46
Tabulka 14	Základní ukazatele Rakouska	49
Tabulka 15	Hlavní makroekonomické ukazatele Rakouska (v %).....	49
Tabulka 16	Základní ukazatele Slovenska.....	51
Tabulka 17	Hlavní makroekonomické ukazatele Slovenska (v %)	51
Tabulka 18	Výše sazeb vybraných států EU k 1. 1. 2009.....	54
Tabulka 19	Podíl daní ze zisku společnosti na HDP a celkových daňových výnosech ve vybraných zemích v roce 2004 (v %).....	57
Tabulka 20	Výše snížené sazby DPH vybraných zemí EU k 1. 1. 2009	59
Tabulka 21	Podíl DPH společnosti na HDP a celkových daňových výnosech	60
Tabulka 22	Výhodnost daňových systémů v zemích EU	65
Tabulka 23	Hodnocení rizika 12-ti experty	66
Graf 1	Přehled trestné činnosti související s daňovými úniky v ČR.....	16
Graf 2	Škody způsobené trestnou daňovou činností v roce 2007	17
Graf 3	Četnost korespondence spojené s výměnou informací 1997 – 2007	32
Graf 4	Vývoj daňových příjmů Německa v letech 2000 - 2008	44
Graf 5	Výše sazeb vybraných států EU k 1.1.2009.....	56
Graf 6	Podíl daní ze zisku společnosti vybraných států EU na celkových daňových výnosech v porovnání s průměrem EU-23 v roce 2004	57
Graf 7	Základní výše sazeb DPH vybraných států EU k 1.1.2009	59
Graf 8	Podíl DPH na celkových daňových výnosech v porovnání s průměrem EU-23 v roce 2004	60
Graf 9	Daňová kvóta vybraných zemí EU roku 2008.....	61
Graf 10	Vývoj složené daňové kvóty vybraných zemí v letech 1995 – 2007.....	62
Graf 11	Srovnání celkových daňových úlev ve vybraných státech EU (2008)	63
Graf 12	Míra nezaměstnanosti vybraných států EU v roce 2008.....	64

Obrázek 1	Stupně nezákonnosti	16
Obrázek 2	Příčiny vzniku tradičních daňových systémů dle Tanziho	22
Obrázek 3	Rozlišení forem mezinárodní daňové spolupráce	28
Obrázek 4	Princip kolotočového podvodu	34
Obrázek 5	Míra zdanění u nízkopříjmových pracovníků, v členění podle nízkých platných daňových sazeb z příjmů ze zaměstnání v roce 2008.....	55
Obrázek 6	Míra zdanění u nízkopříjmových pracovníků, v členění podle nízkých platných daňových sazeb z příjmů ze zaměstnání v roce 2001	55
Příloha 1	Struktura smlouvy o zamezení dvojího zdanění dle modelu OECD	75
Příloha 2	Smlouva o založení Evropského hospodářského společenství (výňatek)....	78
Příloha 3	Klasifikace daní dle metodiky OECD.....	79
Příloha 4	Expertní šetření	80

ÚVOD

Tématikou daňových úniků jsem se již zabývala v bakalářské práci, avšak v užším smyslu, a to pouze se zaměřením na Českou republiku. Myslím si však, že daňové úniky patří stále mezi vážné problémy, kterým je třeba věnovat patřičnou pozornost, neboť mají negativní vliv na stabilitu ekonomiky.

Daňové úniky však nejsou problémem jen našeho státu, ale i ostatních členských zemí Evropské unie, které je Česká republika od 1. 5. 2004 členem.

První část práce, teoretická, opírající se o literární průzkum obsahuje poznatky současné daňové ekonomické teorie. Jednotlivé kapitoly jsou věnovány definici daňových a makroekonomických pojmů, historickému vývoji sblížení daňových systémů EU, legislativně vzrůstajícímu vlivu judikatury Evropského soudního dvora a v neposlední řadě i stupňům mezinárodní spolupráce v daňové oblasti.

Druhá část, praktická, vychází z dat volně přístupných databází EUROSKOPu, EUROSTATu a Českého statistického úřadu. Údaje jsou následně analyzovány za pomoci matematicko-ekonomických metod s výstupem do grafického zobrazení. Tato část se nejprve zabývá celkovým uspořádáním daňových systémů vybraných států EU, poté je větší pozornost věnována daním z osobních důchodů, daním ze zisků společností a daním ze spotřeby. Na závěr je provedena souhrnná analýza vybraných členských států se zřetelem na daňové úniky.

Cílem práce je přiblížit širokou problematiku daní a daňových úniků se zaměřením na Evropskou unii, seznámit s nástroji zemí Evropské unie v boji proti daňovým podvodům a provést rozbor daňových systémů vybraných států Evropské unie. Dále vybrané státy porovnat z hlediska daňového zatížení a jeho vlivu na daňové úniky.

---

1 Daně a daňové úniky v Evropské unii

Především otevření hranic členských států EU, umožňující zvýšený pohyb osob a zboží přes hranice, liberalizace zahraničního obchodu, vstup zahraničního kapitálu přináší zvýšený počet porušení celních, daňových a dalších hospodářských zákonů a umožňuje pronikání organizovaného zločinu na území států EU, včetně jejich aktivit v hospodářské oblasti.

Se současným ekonomickým stavem souvisí také snaha daňových poplatníků o co největší minimalizaci daňového základu, a tím i následné snížení daňové povinnosti.

Podvodné zkracování či neodvádění daní a dalších povinných plateb podnikatelem, pak představuje rovněž určitou konkurenční výhodu ve vztahu k těm podnikatelům, kteří jsou daňovými a dalšími povinnostmi v plném zákonném rozsahu zatíženi, a kteří musí zdaněním svých dalších zisků nahrazovat i ztráty způsobené těmi, kdo daně neoprávněně zkracují.

Důvodem k uplatnění sankce přitom nemusí být jen úmyslné zkrácení daně, ale mezi tyto problémy může patřit nedostatek znalostí a informací, špatná orientace poplatníků ve změněném ekonomickém prostředí nebo neznalost možností daných zákonem.

Daňové úniky patří mezi vážné problémy, kterým je třeba věnovat patřičnou pozornost, neboť úniky, které jejich následkem vzniknou mají negativní vliv na stabilitu ekonomiky.

Jde o oblast, která je důležitá pro všechny občany, a ne pouze pro podnikatele. Málokdo si totiž uvědomuje, že v konečné fázi dlužné daně zaplatí každý z nás opět daněmi. Daně jsou nejdůležitějším zdrojem příjmů státu a pokud se státu nedaří všechny daně v dostatečné míře vybírat, finance se nedostávají.

Daňové úniky se tedy promítnou do vyšších cen, horší kvality zboží, ohrozí konkurenční prostředí firem a v konečné fázi dojde ke zvýšení daní, které opět bude muset zaplatit sám poplatník.

1.1 Vymezení základních pojmů

Následuje kapitola definující základní daňové a makroekonomické pojmy, které budou v této práci následně používány. Hluběji budou rozebrány pojmy, které jsou hlavním předmětem této práce, tj. daňové úniky, daňové ráje a další.

1.1.1 Základní daňové pojmy

Daň

Daň je povinná nenávratná platba do veřejného rozpočtu.¹ Povinnost je v demokratických státech ukládána zákonem. Nenávratnost daně znamená skutečnost, že poplatník nemá nárok na protihodnotu ve výši odpovídající jeho platbě a výše platby tedy nezávisí na tom, jaké veřejné služby konkrétní poplatník využívá. Veřejným rozpočtem rozumíme mimo jiné i rozpočet Evropské unie.

Poplatník

Poplatníkem se rozumí osoba, jejíž příjmy, majetek nebo úkony jsou přímo podrobeny dani.²

Plátce daně

Plátcem daně se rozumí osoba, která pod vlastní majetkovou odpovědností odvádí správci daně daň vybranou od poplatníků nebo sraženou poplatníkům.³

Správce daně

Správce daně je orgán, který je věcně příslušný a místně příslušný k výkonu správy daní.

---

¹ **Citace:** KUBÁTOVÁ, K. Daňová teorie – úvod do problematiky, Praha: ASPI, a. s., 2005, s. 9

² **Citace:** § 6 odst. 2) zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků

³ **Citace:** § 6 odst. 2) zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků

Správa daně

Správou daně se rozumí právo činit opatření potřebná ke správnému a úplnému zjištění, stanovení a splnění daňových povinností, zejména právo vyhledávat daňové subjekty, daně vyměřit, vybrat, vyúčtovat, vymáhat nebo kontrolovat podle tohoto zákona jejich splnění ve stanovené výši a době.⁴

Daňový rezident a nerezident

Daňový rezident má neomezenou daňovou povinnost, je to takový daňový poplatník, jehož příjmy ze všech jeho zdrojů na území domácí země i ze zahraničí podléhají zdanění v domovské zemi, a to bez ohledu na to, zda jejich zdroj je v tomto státě či ve státech jiných.

Daňový nerezident má omezenou daňovou povinnost a platí pouze příjmy z tuzemských zdrojů.

Daňový únik⁵

Daňový únik není v současné literatuře jednoznačně vymezen. Nejčastěji daňový únik představuje minimalizaci, popř. až nulaci daňové povinnosti ze strany daňového poplatníka.

Daňové úniky se v odborné literatuře rozlišují jako tzv. tax avoidance a tax evasion. Rozdíl mezi těmito termíny je v jejich legálnosti. Tax avoidance znamená vyhýbání se placení daní. Jedná se o legální aktivity, které vedou k minimalizaci odvedené daně, a to využíváním všech dostupných zákonných ustanovení včetně uplatnění veškerých výjimek a daňových úlev, ale také i využití mezer v daňových zákonech a souvisejících předpisech.

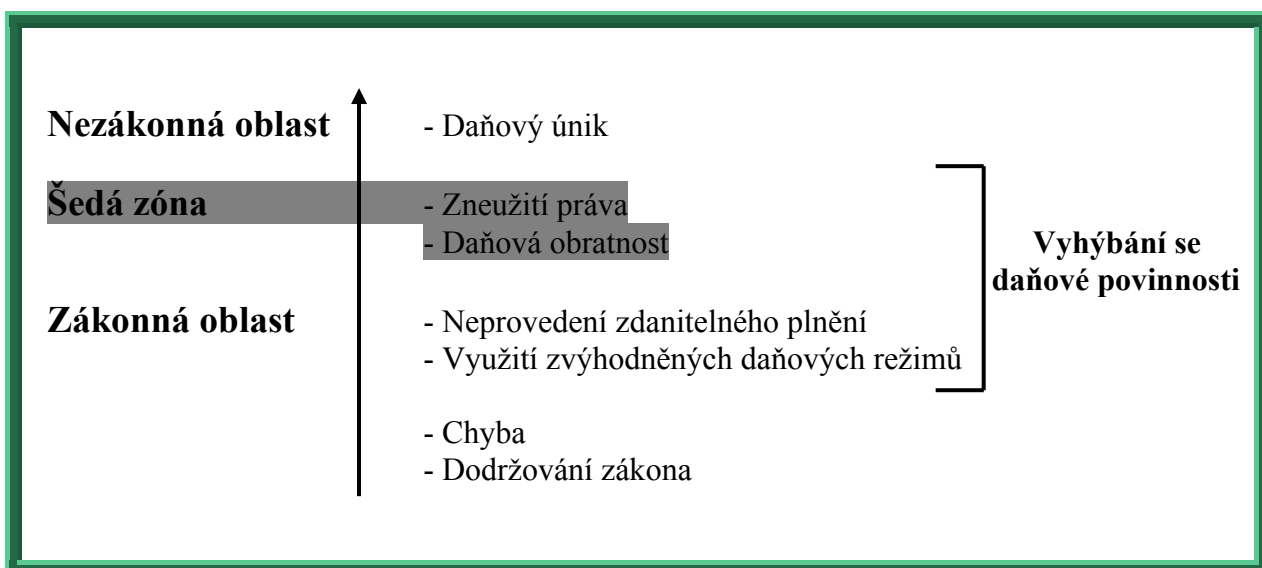
Na rozdíl od tax avoidance je tax evasion, neboli daňový únik, považován za nelegální činnost, za kterou může být daňový poplatník postižen. Následující *Obrázek 1* ukazuje, jak postupně, po drobných krůčcích, daňový poplatník sklouzává od neúmyslné chyby k využití daňových zvýhodnění; od pouhého neodvedení zdanitelného plnění k obratné manipulaci se zákony, až skončí u zneužití práva a daňového podvodu jako takového. Dokonce i u omylu poplatníka existuje problém přesného vymezení rozsahu. Někdy totiž jen těžko rozlišíme mezi neúmyslnou účetní chybou a úmyslně přijatým řídicím rozhodnutím, což pak může znamenat daňový trestný čin.

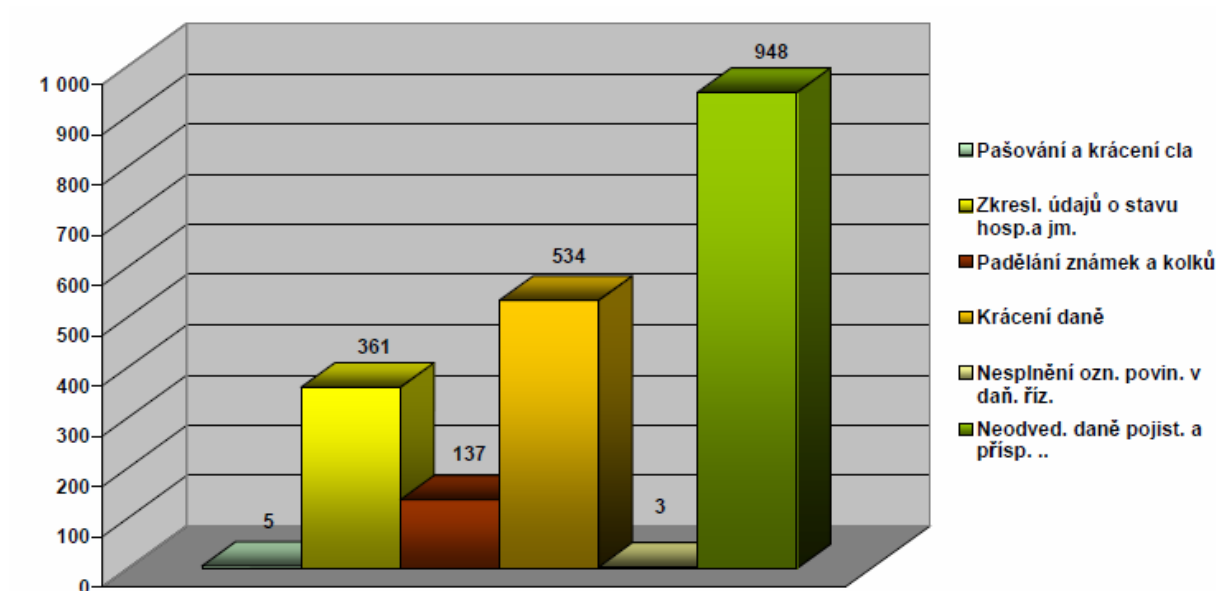
⁴ Citace: § 1 odst. 2) zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků

⁵ Pramen: ŠIROKÝ, J.: Daňová teorie s praktickou aplikací. C. H. Beck, Praha 2003, s. 240-253

Obrázek 1 - Stupně nezákonnosti⁶

Graf 1 - Přehled trestné činnosti související s daňovými úniky v ČR (1.1. 2007 - 31.12. 2007)

Pramen: Převzato z bakalářské práce: Křištofová, I.: Daňové trestné činy v ČR, 2008

⁶ Vlastní úprava podle : MARTINEZ, J.C.: Daňový únik. HZ Praha,1995, s. 9

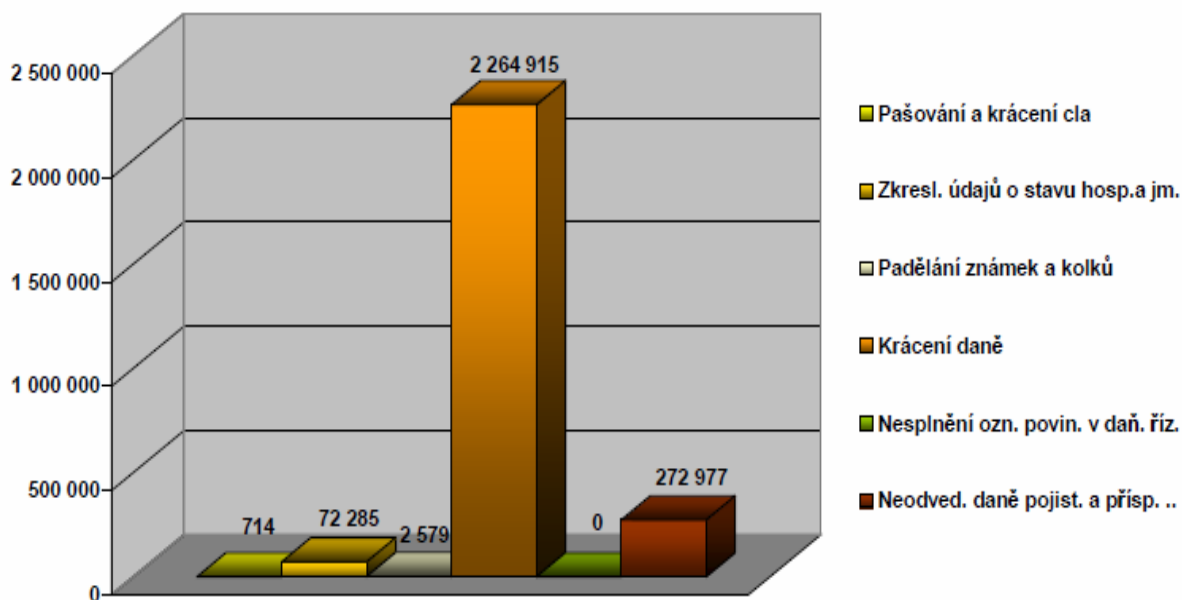

Tabulka 1 - Přehled trestných činů daňových v roce 2006

Název	Zjištěno	Škody (v tis. Kč)	
		Celkem	Zajištěno
Pašování a krácení cla	5	714	0
Zkresl. Údajů o stavu hosp. a jm.	361	72 285	0
Padělání známek a kolků	137	2 579	0
Krácení daně	534	2 264 915	6 933
Nesplnění ozn. povin. v daň. říz.	3	0	0
Neodved. Daně pojist. a přísp...	948	272 977	0

Pramen: Převzato z bakalářské práce: Křištofová, I.: Daňové trestné činy v ČR, 2008

**Graf 2 - Škody způsobené trestnou daňovou činností v roce 2007
(v tis. Kč)**

Pramen: Převzato z bakalářské práce: Křištofová, I.: Daňové trestné činy v ČR, 2008

**Tabulka 2- Podněty předané orgánům činným v trestním řízení
v roce 2005 a 2006**

ohledně:	Počet případů předaných od počátku roku do konce téhož roku		Částka (v mil. Kč)	
	2005	2006	2005	2006
trestného činu zkrácení daně	1 336	1 291	2692	1 646
jiného trestného činu	170	145	97	42
CELKEM	1506	1436	2 789	1 688

Pramen: Převzato z bakalářské práce: Křištofová, I.: Daňové trestné činy v ČR, 2008

Daňové ráje⁷

Na hranici mezi legálními a nelegálními daňovými úniky lze zařadit fiktivní přenesení sídla firmy do země, kde jsou nižší daně, případně některé daně neexistují, do tzv. daňových rájů, v odborné literatuře řečeno „tax haven“. Daňovými ráji označujeme „offshore centra“. Většinou se jedná o země, jejichž zákony, tradice a v některých případech i smluvní ustanovení umožňují snížení celkového zatížení, jsou to oblasti s privilegovaným daňovým režimem. Daňovými ráji jsou rovněž „onshore centra“, kdy země v rámci svého území vyčlení pouze určitou část území, popř. typ ekonomické aktivity, které daňově zvýhodní. Přehled daňových rájů můžeme vidět v následující *Tabulce 3*.

Tabulka 3 - Oblíbené daňové ráje

Země
Bahamy
Belize
Bermudské ostrovy
Britské Panenské ostrovy
Gibraltar
Jersey (Velká Británie)
Kajmanské ostrovy
Kypr
Lichtenštejnsko
Lucembursko
Monako
Nizozemské Antily
Nizozemí
Panama
Seychelská republika

⁷ **Pramen:** LÁCHOVÁ, L. Daňové systémy v globálním světě. 1. vyd. Praha: ASPI, 2007, s. 30-33

Až na výjimky spojuje tyto daňové ráje několik společných znaků:

- jde obvykle o bývalé koloniální državy, zpravidla britské, jejichž právní řád vychází z anglického,
- dobrá úroveň infrastruktury,
- blízkost velkého trhu,
- specializace na určitou skupinu zákazníků, např. investiční fondy, lodní dopravce nebo registraci soukromých jachet,
- jednoduchost zakládání podnikání a nízké zaváděcí registrační poplatky,
- vytvoření speciálních zákonů, podle nichž se zakládají společnosti osvobozené od zdanění.

Mnohé země považované za daňové ráje nevybírají žádné daně nebo ukládají nízké daňové sazby ve srovnání s těmi, jimž by byl ve své zemi původu vystaven rezident daňového ráje.

Neexistence daně z příjmů je částečně motivována politikou, zaměřenou na přilákání zahraničních bankovních činností, trustů a obchodních společností. Může se však také jednat o země, které nepovažovaly za nutné nebo administrativně možné daň z příjmů zavést. Například četné karibské země mají malou rozlohu, jsou hospodářsky slabě vyvinuté a jejich obyvatelé jsou všeobecně chudí.

Země s vysokými daňovými sazbami často ukládají nízké daňové sazby na příjmy ze zahraničních zdrojů. Je to systém praktikovaný jak v zemích s vysokými daněmi (např. ve Francii), tak i v některých daňových rájích, např. v Panamě. Na tomto základě může být založena a řízena v daňovém ráji společnost, aniž by mu platila daně ze svých příjmů pocházejících z jiných zemí.

*Pokud má být daňový ráj používán jako centrum distribuce zboží, jsou rozhodující tato kritéria: vhodná zeměpisná poloha, rychlost dopravy a možnosti překládání a skladování zboží.*⁸

---

⁸ Citace: EPPING, R.CH.: Průvodce globální ekonomikou, Portal, Praha 2004, s. 171

Dvojí zdanění⁹

Dvojí zdanění nastává tehdy, je-li na předmět daně uvalena opakovaně stejná, či obdobná daň. V mezinárodních vztazích jde o případ, kdy je příjem či majetek zdaňován ve dvou, nebo více zemích současně.

Dvojí zdanění jednoho příjmu je nežádoucí, neboť snižuje čistý zisk a demotivuje fyzické či právnické osoby k podnikání na území jiných států. Dvojí zdanění působí rovněž proti snaze vlád podporovat podnikání svých občanů a firem v zahraničí a také proti snaze přilákat zahraniční investory k podnikání v tuzemsku. Státy se proto snaží vliv dvojího (vícenásobného) zdanění eliminovat prostřednictvím nástrojů mezinárodního práva.

V důsledku neustále se prohlubující mezinárodní svázanosti ekonomických procesů jsou zejména podnikatelé ve stále větší míře nuceni vyhledávat mezinárodní obchodní vazby a spolupracovat se zahraničními partnery. Je zřejmé, že pokud by byl ekonomický subjekt zdaňován ze shodných příjmů ve více státech, jeho konkurenceschopnost by výrazně poklesla. Rovněž motivace k další mezinárodní spolupráci by oslabila. Proto cílem mezinárodních organizací bylo vytvořit určitý vzor smlouvy o zamezení dvojího zdanění¹⁰, kterým by se smluvní státy řídili.

1.1.2 Základní makroekonomické pojmy

HDP

Hrubý domácí produkt je peněžním vyjádřením celkové hodnoty statků a služeb nově vytvořených v daném časovém období, kterým bývá obvykle rok, a na určitém území. V mezinárodních srovnáních při vyspělosti ekonomik se HDP používá v přepočtu na obyvatele.

Právě odhad HDP je značně podhodnocen z důvodu existence tzv. šedé ekonomiky, tj. i daňových úniků. Objem nelegální ekonomiky, představující nezdaněné důchody poplatníků je v různých zemích OECD rozdílný.

---

⁹ **Pramen:** KUBÁTOVÁ, K.: Daňová teorie – úvod do problematiky. Praha: ASPI, a.s., 2005, s. 72-77

¹⁰ Struktura smlouvy o zamezení dvojího zdanění dle modelu OECD viz příloha č. 1

Jednoduchá a složená daňová kvóta¹¹

Daňová kvóta je makroekonomický ukazatel umožňující mezinárodní srovnání. Ve skutečnosti představuje podíl daní na hrubém domácím produktu:

$$\frac{\text{Daňový výnos}}{\text{HDP}}$$

Daňová kvóta, stručně řečeno říká, kolik z každé koruny nově vytvořené hodnoty se vybere jako daň.

Při hodnocení daňové kvóty a její struktury si však musíme uvědomit, že vypovídací hodnota tohoto ukazatele má některé nedostatky, neboť bude výsledné číslo záviset jednak na tom, co zahrneme pod ukazatel „daň“, a dále jak dobře bude v dané zemi proveden odhad hrubého domácího produktu. Je zřejmé, že čím závažnější roli šedá ekonomika v dané zemi hraje, tím závažněji je nadhodnocena vykázaná daňová kvóta. Skutečně vybrané daně bychom totiž – když bychom chtěli znát zatížení celé ekonomiky – museli vztáhnout k HDP zvětšenému o jeho nelegální část.

Přes uvedené nedostatky je však daňová kvóta nejlepším ukazatelem mezinárodního i časového srovnání, neboť její velikost není ovlivněna ani velikostí ekonomiky, ani například výší inflace.

Daňová kvóta jednoduchá zahrnuje pouze ty příjmy veřejných rozpočtů, které se jako daně skutečně označují.

Daňová kvóta složená je relevantním ukazatelem, který bere ohled i na to, že daňovými příjmy jsou ve skutečnosti i příjmy z povinného pojistného na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti i příjmy z povinného pojistného na zdravotní pojištění.

---

¹¹ **Pramen:** LÁCHOVÁ, L. Daňové systémy v globálním světě. 1. vyd. Praha: ASPI, 2007, s. 132-138

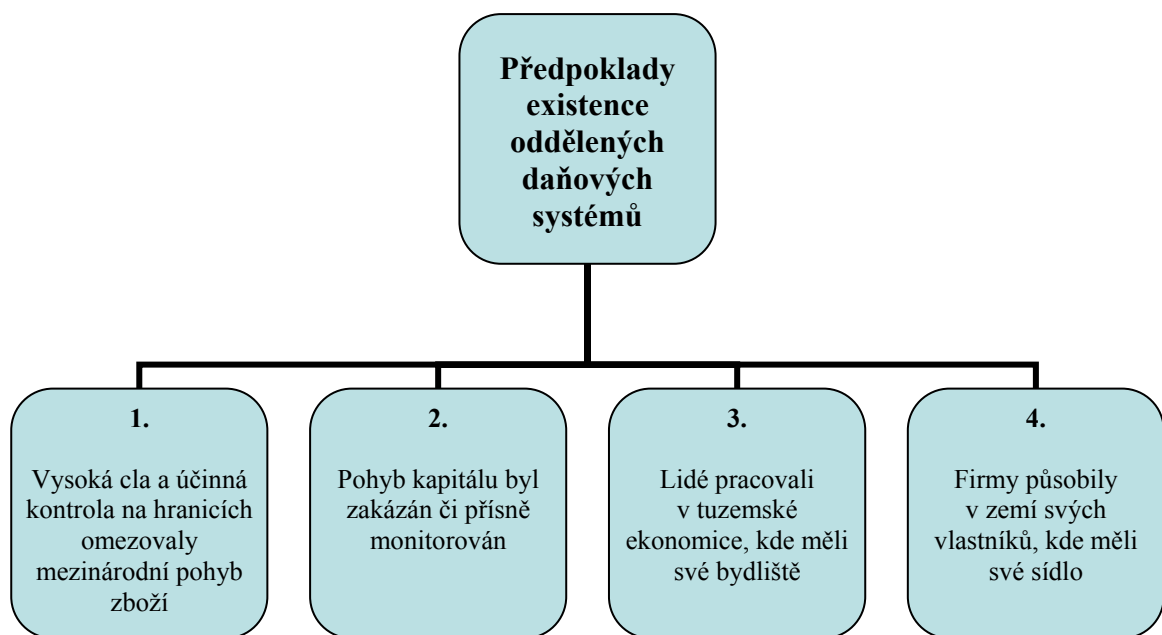

1.2 Postupné sblížení daňových systémů jednotlivých zemí

Koncem 20. století se významně změnily podmínky, za kterých vlády vybíraly po dlouhá staletí a tisíciletí daně. Zvyšující se propojenost národních ekonomik a trhů způsobuje růst daňových úniků a silnou daňovou konkurenci mezi státy. Dochází k výraznému pohybu v mezinárodním obchodě, vzniku nadnárodních společností, přesunu kapitálu a při těchto pohybech ke střetávání různých daňových systémů.

V. Tanzi vystihuje nejlépe důvody (*viz. obr.2*), kvůli kterým se daňové systémy jednotlivých zemí odlišovaly země od země a vyvíjely samostatně.

Obrázek 2 - Příčiny vzniku tradičních daňových systémů dle Tanziho¹²

---

¹² **Vlastní úprava podle:** Široký, J.: Daně v evropské unii. Praha, Linde PRAHA, a. s. 2007, 2. vydání, s. 21

Jednotlivé země, které měly vybudovány vlastní daňové systémy odvozené od svých národních tradic včetně náboženství, specifických přírodních podmínek, politických konsensů o přerozdělovacích procesech a zvyklostí, musí při zvyšování objemu mezinárodního obchodu reagovat na daňové systémy obchodních partnerů.

Z důvodů omezení daňových úniků a tím ovlivnění daňových příjmů národních vlád musí nutně docházet ke spolupráci v daňové oblasti, která byla zakotvena již v zakládajících smlouvách Evropského společenství a neustále se rozšiřuje. Můžeme tedy říci, že se jedná o první krok ke sblížení daňových systémů jednotlivých zemí. Mnohdy složitý proces přijímání legislativních aktů souvisejících s daněmi, snaha o zachování národních specifik a daňových tradic, vyjednávání o udržení konkurenčních daňových výhod vede k poměrně komplikovanému stavu a nepřehlednosti v problematice daní v Evropské unii.

1.3 Daňové ustanovení v nejdůležitějších smlouvách Evropských společenství

Evropská Unie se svými 27 členskými státy , a to Belgie, Bulharsko, Česká republika, Dánsko, Estonsko, Finsko, Francie, Irsko, Itálie, Kypr, Lotyšsko, Litva, Lucembursko, Maďarsko, Malta, Německo, Nizozemí, Polsko, Portugalsko, Rakousko, Rumunsko, Řecko, Slovensko, Slovinsko, Španělsko, Švédsko a Velká Británie, zahrnuje i různý stupeň integračních daňových snah od prosté spolupráce při omezování daňových úniků a zamezení praní „špinavých peněz“ přes precizaci smluv o zamezení dvojího zdanění až po daňovou harmonizaci.

Snahy o sladění daňových systémů členských států vycházejí ze čtyř zakládajících smluv Evropských společenství¹³

- 1) Smlouva o založení Evropského společenství uhlí a oceli (ESUO),
- 2) Smlouva o založení Evropského společenství pro atomovou energii (Euratom),
- 3) Smlouva o založení Evropského hospodářského společenství (EHS), které bylo později přejmenováno na Evropské společenství (ES),
- 4) Smlouva o Evropské Unii.

Za daňová ustanovení, ve kterých členské státy spolupracují i v daňové oblasti můžeme považovat články 95 až 98 ze Smlouvy o založení Evropského hospodářského společenství (viz příloha č. 2).

Zatímco nepřímým daním jsou ve smlouvě věnovány čtyři články, pouze jeden se dotýká daní přímých. Jedná se o čl. 98, který zakazoval zvýhodnění vývozu do členských zemí formou úlev na přímých daních a recipročně. Ostatní ustanovení jsou směřována k nepřímým daním. Článek 95 zakazoval vládám uvalovat na dovážené výrobky jiné daně, nežli jsou uplatňovány na komodity tuzemské, čl. 96 stanovil, že v případě vývozu komodit do členských zemí nesmí refundace daně převýšit hodnotu daně, která byla původně vybrána, čl. 97 omezoval nevýhody plynoucí z používání kaskádovitě daně z obratu a čl. 99 uložil Radě ministrů, aby na základě doporučení Komise a po

---

¹³ **Pramen:** Přístup k právu Evropské unie [online]. Praha: EUR-Lex [cit. 22. prosince 2009]. Dostupné na Internetu: <<http://eur-lex.europa.eu/cs/treaties/index.htm>>

---

konzultacích s Evropským parlamentem přijala opatření pro harmonizaci legislativy vážící se k nepřímým daním v míře potřebné pro fungování jednotného trhu.

Daňovou harmonizaci ve Smlouvě o založení Evropského společenství podporují i čl. 94 až 97, které se věnují sbližování právních předpisů, a tím formulují i ustanovení potřebná k harmonizaci daní, a čl. 174, ze kterého lze nepřímo odvodit harmonizaci akcízů z energií.

Při formulaci cílů společné daňové politiky a stanovení nástrojů k jejich dosažení, zastávají významnou roli:

- Evropský parlament;
- Rada;
- Komise;
- Hospodářský a sociální výbor.

Kromě zakládajících smluv Evropského společenství a jejich novelizací se daňovými otázkami zabývají další významné dokumenty Evropské unie, především:

- přístupové smlouvy;
- a tzv. Bílé knihy.

*Bílé knihy*¹⁴, které vydává komise jsou dokumenty, které obsahují návrhy na činnost Společenství v určité oblasti. Daňových otázek se nejvíce dotkla Bílá kniha dokončení vnitřního trhu z června 1985, která stanovila, aby daňové systémy členských zemí zajistili podnikatelům prosperitu a výhody, plynoucí z členství, podporovaly vnitřní investice a zaměstnanost, zároveň však nemohly poskytovat prostor pro nelegální daňové transakce, vyhýbání se placení daní a daňové podvody. Z části se daňovou problematikou zabývá také Bílá kniha obchodu z roku 1999 a Bílá kniha o zodpovědnosti za škody na životní prostředí z roku 2000.

Přístupové smlouvy jsou klíčovými dokumenty Evropské unie, které obsahují také daňová ustanovení, jež státům zaručují přechodné výjimky mezi národní daňovou legislativou a přijatými usneseními Evropského společenství.

---

¹⁴ **Pramen:** Portál Evropské unie [online]. Praha: Europa[cit. duben 2009]. Dostupné na Internetu: <http://europa.eu/documentation/official-docs/white-papers/index_cs.htm>

1.4 Daňová politika EU

Cílem daňové politiky EU je uplatňovat zásady jednotného trhu a volného pohybu kapitálu, zvýšení konkurenceschopnosti evropských firem, zlepšení spolupráce národních daňových úřadů a boj proti daňovým podvodům, které připravují státní pokladny členských států o 200 miliard eur ročně. Aby však fungoval jednotný trh je zapotřebí těsné spolupráce v daňové oblasti, ať už formou nutné výměny informací, harmonizace či koordinace daňových systémů.

Při dělbě pravomocí mezi Evropskou unií a členskými státy je stále větší důraz kladen na princip subsidiarity. Podle něj mají být rozhodnutí přijímána na co nejnižší úrovni státní správy/samosprávy. V podmínkách EU jde především o tzv. vertikální rozdělení pravomocí mezi Unií a členskými státy. To může být nastaveno jedním ze čtyř následujících způsobů:

- 1) s výlučnými kompetencemi,
- 2) se sdílenými kompetencemi,
- 3) doplňujícími kompetencemi,
- 4) kompetencemi členských zemí.

Daně spadají do oblasti tzv. sdílených kompetencí, kdy členské státy mohou vydávat vlastní legislativu jen tehdy, pokud zde již neexistuje společná evropská úprava, případně jako doplněk k ní.

O tom, jak daně v jednotlivých státech budou vysoké, rozhoduje vláda každého členského státu, nikoliv Evropská Unie. Evropská unie jen zajišťuje, aby vnitrostátní daňová pravidla byla v souladu s hlavními cíli unie v oblasti vytváření pracovních míst, a aby nedávala nespravedlivou výhodu podnikům z jedné země vůči jeho konkurentům z ostatních zemí. Vlády vybírají daně na pokrytí svých výdajů. Každý členský stát má jiné priority svých výdajů a EU těmto prioritám nebrání, pokud členské státy nepřekračují přiměřené limity výdajů. Pokud by výdaje přesáhly určitou hranici a vedly k příliš velkému zadlužení, mohlo by to ohrozit hospodářský růst ostatních zemí EU. Avšak pokud členské státy dodržují ve své hospodářské politice zásadu omezitelnosti, mají značnou volnost v rozhodování o svých výdajích a tedy i o výši daní na jejich pokrytí.

V Evropské unii jsou v současnosti dány mantinely pro jednotlivé typy daní¹⁵:

- osobní důchodové daně zůstávají v kompetenci národních vlád,
- nepřímé daně tím, že bezprostředně ovlivňují fungování jednotného trhu, stojí v centru pozornosti a snah o jejich harmonizaci,
- firemní daně mají napomáhat k volnému pohybu kapitálu a nemají způsobovat škodlivou konkurenci mezi jednotlivými zeměmi,
- sociální a penzijní systémy mají eliminovat diskriminaci obyvatel jednotlivých států a nemají být překážkou svobodného usazování a investování v kterékoliv ze členských zemí Evropské unie.

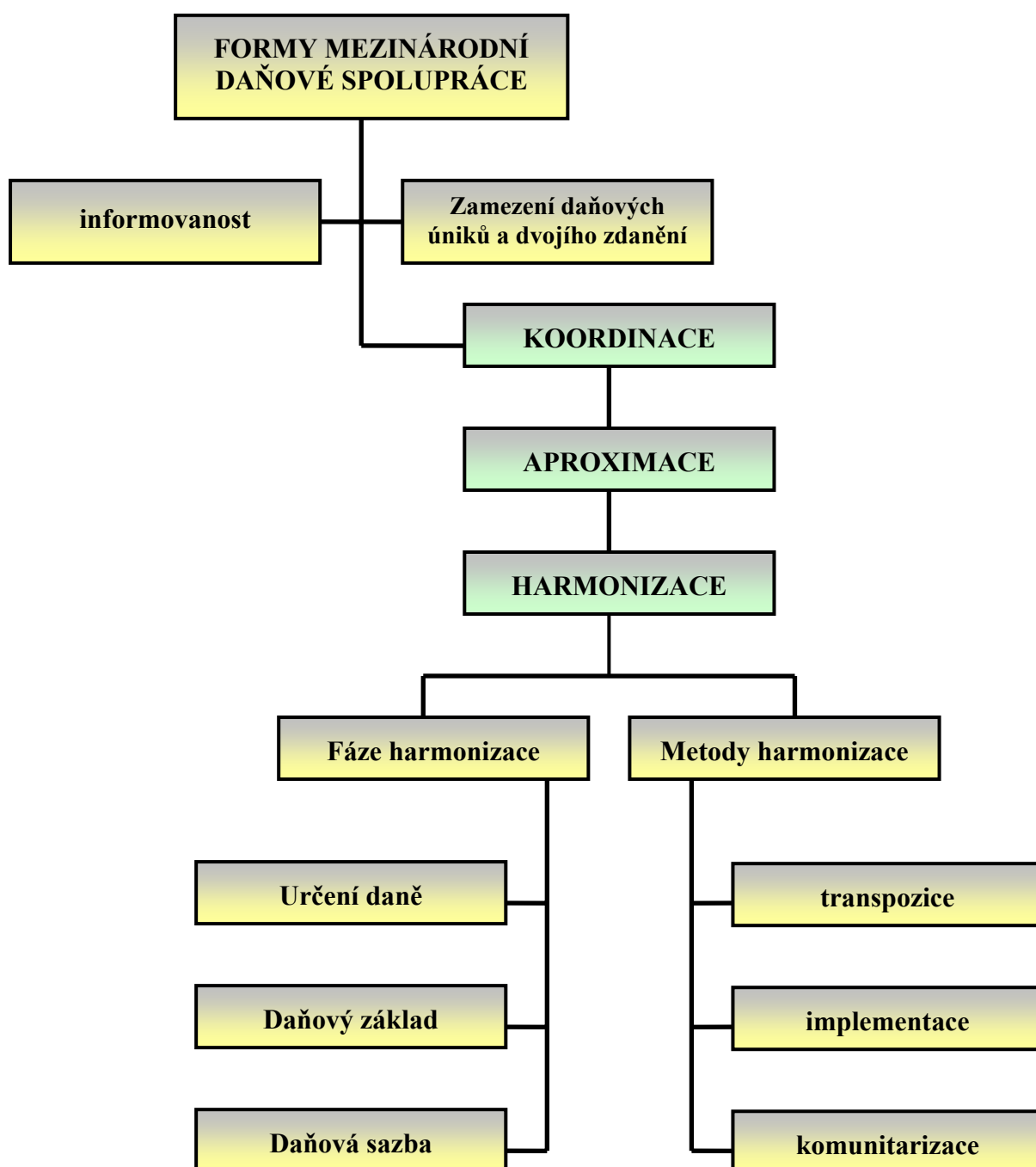
¹⁵ **Citace:** Široký, J.: Daně v evropské unii. Praha, Linde PRAHA, a. s. 2007, 2. vydání, s. 9

1.5 Stupně mezinárodní spolupráce v daňové oblasti

Podle hloubky sladění jednotlivých daňových systémů můžeme stupně mezinárodní spolupráce rozdělit na (viz obr.3): daňovou koordinaci, daňovou aproximaci a daňovou harmonizaci.

Obrázek 3 - Rozlišení forem mezinárodní daňové spolupráce¹⁶

---

¹⁶ Vlastní úprava podle: ŠIRKOKÝ, J.: Daně v evropské unii. Praha, Linde PRAHA, a. s. 2007, 2. vydání, s. 27

Daňová koordinace

V souvislosti s formami mezinárodní daňové spolupráce je nutno zmínit i daňovou koordinaci, která představuje nižší stupeň daňové harmonizace a především vytváření smluvních schémat zdanění mezi státy. V rámci procesu koordinace jsou uzavírány dohody či doporučení s cílem zamezení praní špinavých peněz, omezení škodlivé daňové konkurence, cílem je snaha o stanovení minimálního standardu transparentnosti a výměny informací v daňové oblasti. V praxi se uplatňuje především mezi zeměmi OECD pomocí modelové smlouvy o zamezení dvojího zdanění.

Daňovou koordinaci lze rozdělit na dva základní typy¹⁷:

- **Smluvní,**
- **Spontánní.**

Smluvní daňová koordinace představuje smluvní vyjednávání států, při kterém se zavazují chovat určitým způsobem (odlišným od situace, kdy by nebyly vázány smlouvou). Konkrétním příkladem pak je uzavírání bilaterálních smluv, a to především mezinárodních smluv o zamezení dvojího zdanění.

Spontánní daňová koordinace nezahrnuje vyjednávání s jinými státy, je jednostranná a je výsledkem daňové soutěže. Konkrétním příkladem spontánní daňové koordinace může být v rámci Evropské unie snižování nominálních národních sazeb daně z korporátních příjmů. Probíhá také v mezinárodních organizacích jako je OECD, OSN či Mezinárodní měnový fond.

---

¹⁷ **Pramen:** NERUDOVA, D. Harmonizace daňových systémů zemí Evropské unie, 2. vydání. Praha: ASPI, 2008, s. 19

Daňová aproximace

Daňová aproximace je vyjádření snahy o harmonizaci, která však v konečném důsledku může skončit pouze přiblížením daňových soustav k sobě navzájem.

Daňová harmonizace¹⁸

V Evropských společenstvích se o potřebě daňové harmonizace začíná mluvit již od počátku integračních snah, tedy od 60. let minulého století, kdy je z právního hlediska zakotvena již ve Smlouvě o Evropských společenství z roku 1957.

Daňová harmonizace znamená přiblížení a vzájemné přizpůsobení národních daňových soustav a jednotlivých daní na základě dodržování společných pravidel zúčastněných zemí. Je vyvolána potřebou společného postupu zemí proti škodlivé daňové konkurenci. Ta v integrujícím se světě ohrožuje výběr daní v těch zemích, které jsou z daňového hlediska pro poplatníky méně výhodné a týká se nejvíce daní s mobilními základy, jako jsou daně nepřímé, daně z úroků a ze zisku korporací.

Hlavní cílem není sjednotit daňové soustavy napříč členskými státy, ale znamená především odstranění škodlivé daňové konkurence a vytvoření volného trhu, kde daně nejsou překážkou volného pohybu zboží, služeb, osob a kapitálu mezi státy.

Harmonizace spočívá v určení daně, která má být harmonizována, harmonizaci základu daně, daňové sazby a správy daně.

Výhody harmonizace

- proti omezení role státu neexistuje celosvětová dohoda o daních;
- sblížení daňových systémů vede k nevhodné struktuře vládních výdajů, zvyšuje se spotřeba peněz na přilákání mobilních faktorů;
- přesunutím základů daní do země s výhodnějším zdaněním se poplatníci nebudou moci dani vyhýbat;
- zjednodušení administrativy by mělo přinést úsporu nákladů, času a finančních prostředků pro samotné podnikatele v EU (v současnosti vlastní výběr daní výrazně

---

¹⁸ **Pramen:** LÁCHOVÁ, L. Daňové systémy v globálním světě. 1. vyd. Praha: ASPI, 2007, s. 37-128

---

komplikuje pohyb zboží mezi členskými zeměmi, neboť je nutné složitě vyúčtovat platby a vratky daně u vývozu a dovozu).

Nevýhody harmonizace

- teorie naráží na bariéry tradic a velkých rozdílů v ekonomické úrovni jednotlivých států, struktura a výše daní před harmonizací odpovídá specifickým dané země;
- zavedením eura a tím omezením měnové politiky zůstanou pro regulaci jen fiskální nástroje, ty by měly zůstat co nejvíce autonomní;
- neprospěch soutěže mezi daňovými subjekty (z příliš štědrého státu se stěhují bohatí a přicházejí tam chudí);
- rozdílné sazby nepřímých daní vytvářejí nerovnoměrné ocenění nákladů v jednotlivých zemích, což může vést k neracionální alokaci výrobních činitelů a vyhýbání se daňové povinnosti.

Některé legislativní prameny rozlišují daňovou harmonizaci podle metod k ní používaných odstupňovaných účinností prosazovaných cílů na: ¹⁹

- *transpozici*, kdy obsah záměru normy je zapracován do vnitrostátního předpisu;
- *implementaci*, kdy je obsah normy nejen zapracován, ale je i aplikován a vymáhá se jeho účinnost V rámci ES/EU máme na mysli povinnou implementaci směrnic jakožto sekundárních pramenů komunitárního práva;
- *komunitarizaci*, která znamená přímou náhradu vnitrostátního práva právem jiným.

Daňová harmonizace je aplikována jak u daních přímých, tak i nepřímých, avšak většího stupně dosáhla v oblasti nepřímých daní a spotřebních daní (akcízů). Je tomu tak proto, že nepřímé daně přímo ovlivňují pohyb zboží a služeb mezi členskými státy a mají tedy vliv na fungování jednotného vnitřního trhu.

---

¹⁹ **Citace:** ŠIRKOKÝ, J.: Daně v evropské unii. Praha, Linde PRAHA, a. s. 2007, 2. vydání, s. 27

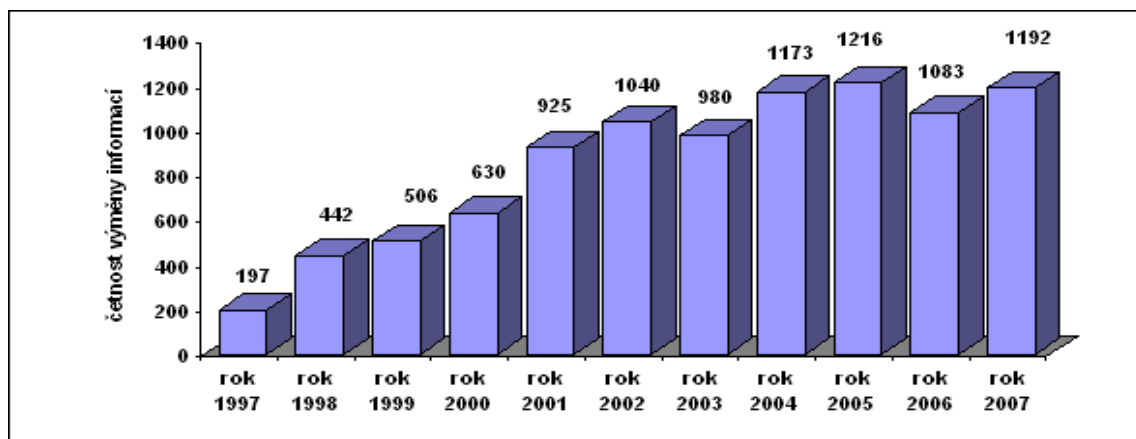
1.6 Nástroje v boji s daňovými podvody v EU

Cílem kapitoly je přiblížit již existující i předpokládané důležité nástroje vzájemné spolupráce členských států Evropské unie v boji proti daňovým podvodům.

Jak již bylo řečeno vzájemná spolupráce členských států Evropské unie v oblasti správy daní a potírání daňových úniků je velmi důležitá, neboť v roce 2004 činil v Evropské unie celkový výběr daní a pojistného na sociální zabezpečení 39,3 % HDP, což představuje 4 097,7 mld. EUR. Celková výše daňových úniků v Evropské unii bývá odhadována na 2 % - 2,5 % HDP. Daňové úniky podryvají hladké fungování jednotného trhu a deformují hospodářskou soutěž, protože subjektům nevytváří rovné podmínky, a proto se Evropská komise snaží vzájemnou spoluprací daňových správ členských států nejen podporovat, ale i výrazně zjednodušovat. Jak již bylo řečeno, nutnost spolupráce v oblasti daňové správy dále vzrostla se zavedením jednotného trhu, volným pohybem zboží, osob a kapitálu a růstem globalizace. Tyto fenomény s sebou přinesly nové typy daňových podvodů, které svým rozsahem přesahují hranice členských států, a proto proti nim státy nemohou bojovat izolovaně, ale je třeba aby spolu velmi úzce spolupracovaly. K této spolupráci je zapotřebí jenom přijetí směrnic a usnesení, ale také i různých daňových systémů a organizací.

Mezinárodní výměna informací se opírá o tři formy výměny informací: výměnu informací na dožádání, poskytování informací z vlastního podnětu a automatickou (pravidelnou) výměnu informací. **Graf 3** zobrazuje mírné navýšení počtu případů řešených výměnou informací.

Graf 3 - Četnost korespondence spojené s výměnou informací za období 1997 – 2007

Pozn.: Převzato z: České daňové správy [online]. Praha: Ministerstvo financí ČR. Dostupné na Internetu: http://cde.mfcr.cz/cps/rde/xchg/cde/xsl/mezinarodni_spoluprace_6530.html?year=0

Pro usnadnění vzájemného obchodu a kontroly EU byly povinně zavedeny:

- daňové identifikační číslo,
- daňový systém VIES,
- kontrolní statistický systém Intrastat,
- Evropský úřad pro boj proti podvodům (OLAF),
- Evropský zatýkací rozkaz,
- Eurofics,
- aj.

Daňovým identifikačním číslem lze ihned poznat zemi, kde je subjekt registrován k dani.

Správnost údajů o registraci subjektu k dani z přidané hodnoty lze ověřit přes datový **system EU VIES**. Jehož úkolem je kontrola intrakomunitárního pohybu zboží. System slouží na jedné straně daňové správě, neboť umožňuje monitorovat a kontrolovat pohyb zboží v rámci Společenství, na straně druhé i podnikatelům, a to tak že umožňuje okamžitě ověření existence daňového identifikačního čísla subjektu operujícího na jednotném trhu. Ověření může probíhat buď prostřednictvím internetu a nebo finančního úřadu. Údaje jsou získány ze „Souhrnných hlášení k dani z přidané hodnoty“, ve kterých plátcí vykazují intrakomunitární dodání zboží a poskytnutí služeb osobám registrovaným k dani v jiném členském státě bez ohledu na částku uskutečněného plnění.

Jelikož pohyb přes státní hranice členských zemí EU není kontrolován celními orgány, byl pro účely monitorování pohybu zboží v intrakomunitárním obchodě zaveden kontrolní systém **Intrastat**. Je založen na povinném vyplňování statistických měsíčních hlášení zachycujících pohyb zboží, příjem a odeslání intrakomunitárních plnění.

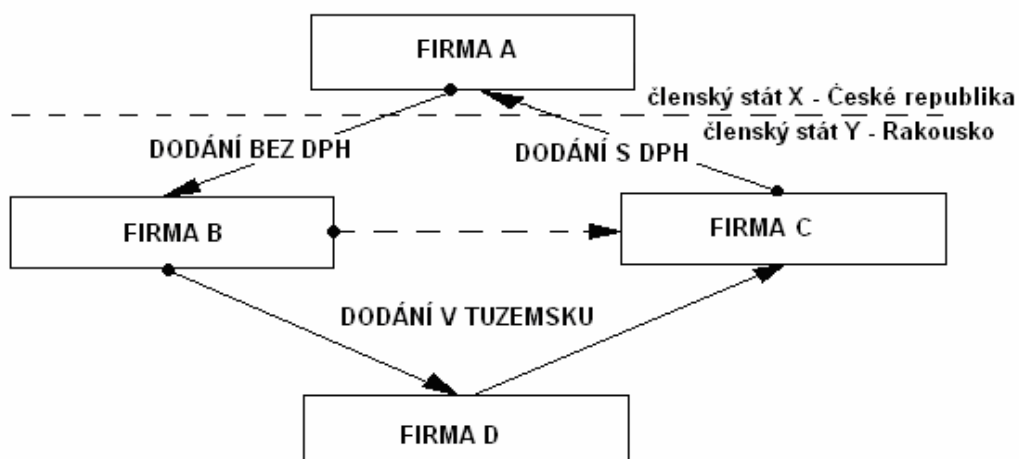
Podvody v Evropském společenství se často opírají o organizované mezinárodní struktury, které velmi obratně využívají finanční systém k praní špinavých peněz, často šíří svou činnost napříč několika členskými státy, a to především v oblasti mezinárodních podvodů s daní z přidané hodnoty. Navrhované nařízení zapojuje do boje proti podvodům i Evropský úřad pro boj proti podvodům (**OLAF**). Tento by měl podporovat členské státy především výměnou informací a možností použití zařízení a infrastruktury, stejně jako pomocí souvislých navazujících činností.

V roce 2006 byl rozšířen **evropský zatýkací rozkaz** i na daňové trestné činy. Důsledkem je skutečnost, že na základě eurozatykače mohou být do jiného členského státu předány také osoby stíhané i za delikty spáchané v oblasti daní, poplatků a cel.

Návrhy na další nařízení pro zkvalitnění výměny informací s cílem zamezovat daňovým únikům obsahuje sdělení **COM(2004)509**. Komise se v tomto materiálu opírá o čl. 280 SES, na jehož základě může komise ve spolupráci s Evropským úřadem pro boj proti podvodům OLAF podporovat členské státy v jejich boji proti podvodům v Evropských společenstvích.

V rámci boje proti daňovým podvodům Komise rovněž zvažuje zřízení nové elektronické sítě **Eurofisc** pro výměnu informací mezi členskými státy EU. Eurofisc by měl ztížit kolotočové podvody zavedením jednotného systému pro výměnu informací mezi jednotlivými členskými státy. Kolotočovými podvody pojmenováváme dodávky zboží, které následují řetězovitě za sebou, přičemž v jednom místě řetězce plátců daně z přidané hodnoty není daň odvedena a příslušný ekonomický subjekt přestane existovat či tuto firmu není možné dopátrat. Podle představ Komise bude nejen sítí jednotlivých národních daňových úřadů, která umožní rychlou výměnu informací, ale má mimo to i vytvářet strategie, jak možným rizikům kolotočových podvodů předcházet.

Obrázek 4 - Princip kolotočového podvodu²⁰

Firma A ... „vedoucí společnosti“ uskuteční intrakomunitární plnění

Firma B ... „ztracený obchodník“ obdrží DPH od společnosti D, ale neodvede ji správci daně

Firma C ... „zprostředkovatel“ uplatňuje nárok na odpočet daně na vstupu

Firma D ... „prostředník“

²⁰ **Vlastní úprava podle:** NERUDOVA, D. Harmonizace daňových systémů zemí Evropské unie, 2. vydání. Praha: ASPI, 2008, s. 19

---

2 Daňové systémy vybraných členských států EU a jejich daňové úniky

Cílem této práce je mimo jiné provést rozbor daňových soustav vybraných států Evropské unie a porovnat jednotlivé státy z hlediska rozsahu daňových úniků. Pro toto porovnání bylo zvoleno 7 členských států, kterými jsou: Belgie, Česká republika, Francie, Polsko, Německo, Rakousko a Slovensko. Záměrně byla zvolena Česká republika a její sousední státy. Navíc byly náhodně vybrány dva státy Belgie a Francie.

2.1 Daňové systémy vybraných členských států EU

Při srovnávání daňových systémů jednotlivých zemí se v Evropské unii považují za daně všechny odvody daňového charakteru, uvedené v klasifikaci daní dle metodiky OECD²¹, avšak podstatou této kapitoly je u vybraných států EU stručně poukázat na jejich daňovou soustavu a následně věnovat pozornost těmto skupinám daní:

Přímé daně:

Osobní důchodová daň

Daň ze zisků korporací

Nepřímé daně:

Daň z přidané hodnoty (DPH)

Akcízy

Základní, makroekonomické údaje a údaje o daňových systémech byly čerpány z volně dostupných databází EUROSOPU, EUROSTATu a Českého statistického úřadu. Z důvodu dostupnosti dat, pro již zmíněné země, jsou základní ukazatele států a makroekonomická data uvedena k 31.12.2008.

Data o výši jednotlivých sazeb daní vybraných států EU byla čerpána ze statistik OECD: „*Revenue Statistics 2009*“. Pokud není uvedeno jinak, všechna data vážící se k textu jednotlivých daní jsou k 31.12.2009.

---

²¹ Klasifikace daní dle metodiky OECD je uvedena v příloze č. 3

2.1.1 BELGIE

Tabulka 4 - Základní ukazatele Belgie

Počet obyvatel (v mil.)	Rozloha (v tis.km ²)	Měna
10,2	30,5	Euro (EUR)

Tabulka 5 – Hlavní makroekonomické ukazatele Belgie (v %)

Inflace	Nezaměstnanost	Daňová kvóta	HDP
4,5	7	45,2	118,5

Belgie jakožto zakládající člen Evropské unie má čtyři úrovně státní správy – národní, regionální, provinční a komunální. Vzhledem k těmto úrovním je daňový systém považován za velmi komplikovaný. Můžeme jej rozdělit do 3 kategorií:

- federální daně - DPH, daně z příjmu, spotřební, registrační, dědická, celní poplatky;
- místní daně - daně na ochranu život. prostředí, za užívání energie, přírážka k dani z příjmu, atd;
- modifikované daně - dohody o zamezení dvojího zdanění.

Belgický daňový systém má značné množství přírážek k nejvýznamnějším důchodovým daním. Mezi ně patří daň ze zisku korporací a osobní důchodová daň. Dalšími daňovými odvody v Belgii jsou nepřímé daně a platby sociálního pojištění. Neexistuje zde však daň z nemovitosti.

Osobní důchodová daň

Fyzické osoby se považují za daňové rezidenty Belgie, pokud mají své bydliště nebo centrum svých ekonomických zájmů v Belgii. Jednotlivec se dále považuje za rezidenta Belgie pokud je registrovaný v občanském rejstříku a vdané (ženaté) osoby jsou považovány za rezidenty, pokud mají domácnost v Belgii.

Zdanitelný příjem je souhrn čtyř kategorií:

- příjem z nemovitého majetku,
- příjem z movitého majetku,
- pracovní příjem
- ostatní příjem.

Vlivem reformy daňového systému v roce 2005, byla snížena max. sazba zdanění příjmu fyzických osob na 50 %, ale i tak Belgie stále patří k zemím s nejvyšším daňovým zatížením práce v EU. Minimální hranice je 25 %. Osobní důchodová daň je daní s klouzavě progresivní sazbou.

Daň ze zisků korporací

Osoby podléhající dani jsou pouze osoby s právní subjektivitou, mezi které se řadí korporace, s. r. o., asociace, družstva, provozovny a organizace zapojené v podnikání nebo v jiných výdělečných aktivitách. Za daňového rezidenta je považována firma, která má své sídlo či hlavní provozovnu v Belgii.

Sazba zdanění zisku společností v roce 2003 poklesla ze 40,17 % na 33,99 % a nyní belgická vláda uvažuje o dalším jejím snížení až na 30 %. Mimo jiné je Belgie jedinou zemí na světě, která nabízí pomyslnou úlevu na dani tzv. „pomyslný úrok“, který bude odečten ze zisku, tak jako je tomu u půjčky. Podniky mají možnost si na vlastní prostředky, které do společnosti investují, odečíst úrokový náklad z daní. Díky tomuto fiktivnímu úroku z majetku a jeho odpočtu z daní, dochází k výraznému snížení skutečného daňového zatížení podniků, pod nominální tarif 33,99 %.

DPH

Osobami podléhající dani jsou ti, kteří vykonávají ekonomickou činnost v podobě dodávání zboží či poskytování služeb, pořizující zboží z jiných členských států EU nebo dovážejí zboží ze třetích zemí.

Základní sazba činí 21 %. První snížená činí 12 % a uplatňuje se zejména u výrobků z uhlí. Druhá snížená sazba daně ve výši 6 % se uplatňuje u základních potravin, knih a novin, farmaceutických výrobků a vody, dále na přepravu cestujících, hotelových služeb a licenčních poplatků z autorských práv.

Akcízy

Jsou uvaleny na benzín, těžká paliva a jiné energetické produkty, také na tabákové výrobky, pivo, víno, nealkoholické nápoje a kávu.

2.1.2 ČESKÁ REPUBLIKA

Tabulka 6 – Základní ukazatele země

Počet obyvatel (v mil.)	Rozloha (v tis.km ²)	Měna
10,2	78,8	Česká koruna (CZK)

Tabulka 7 – Hlavní makroekonomické ukazatele (v %)

Inflace	Nezaměstnanost	Daňová kvóta	HDP
6,3	4,4	36,6	81,3

Daňová soustava České republiky je ve svých hlavních znacích podobná systémům většiny vyspělých zemí, zejména evropských. Daňovou soustavu tvoří daň z přidané hodnoty, spotřební daně včetně energetických daní, daně z příjmů, daň silniční, daň z nemovitosti, daň dědická, darovací a z převodu nemovitostí. Mezi další odvody patří zejména sociální pojištění a místní poplatky.

Osobní důchodová daň

Předmětem daně jsou příjmy ze závislé činnosti a funkční požitky, příjmy z podnikání a z jiné samostatné výdělečné činnosti, u kterých lze výdaje stanovit paušální částkou. Daň z příjmů fyzických osob má jednotnou sazbu ve výši 15 %. Vypočítává se ze základu daně sníženého o nezdanitelnou část a o odčitatelné položky. Daní jsou zatíženy příjmy zaměstnanců a osob samostatně výdělečně činných.

Daň ze zisku korporací

Předmětem daně jsou příjmy, resp. výnosy z veškeré činnosti a z nakládání s veškerým majetkem. Poplatníky jsou osoby, které nejsou fyzickými osobami, a organizační složky státu. Poplatníky, kteří mají na území ČR sídlo nebo místo svého vedení, mají daňovou povinnost z celosvětových příjmů. Poplatníky, kteří nemají na území státu své sídlo, mají daňovou povinnost jen z příjmů plynoucích ze zdrojů na území ČR. Daň z příjmů právnických osob s účinností od 1. 1. 2010 je stanovena ve výši 19 % (v roce 2009 činila 20 %).

DPH

Legislativní úprava daně z přidané hodnoty v České republice odpovídá Směrnici Rady 2006/112/EC.

DPH podléhá naprostá většina zdanitelného plnění v České republice i zboží z dovozu. Základní sazba daně je od 1. 1. 2010 stanovena na výši 20 % a snížená sazba na výši 10 %. Většina zboží a služeb podléhá základní sazbě daně. Do snížené sazby jsou zařazeny např. potraviny, léky, tiskoviny, hromadná pravidelná osobní doprava, pohřební služby, vodné a stočné, kulturní činnosti, ubytovací služby, stavební práce pro účely bydlení a pro sociální výstavbu a dodávky tepla.

Akcízy

Stejně tak i spotřební daně jsou harmonizovány s příslušnými směrnicemi EU. Spotřebním daním podléhají minerální oleje, líh, pivo, víno a tabákové výrobky. Daně jsou stanoveny pevnými sazbami s výjimkou cigaret, kde jsou tvořeny kombinací pevné sazby a procentuální částky z konečné maloobchodní ceny.

2.1.3 FRANCIE

Tabulka 8 - Základní ukazatele Francie

Počet obyvatel (v mil.)	Rozloha (v tis.km ²)	Měna
60,7	543,9	Euro (EUR)

Tabulka 9 – Hlavní makroekonomické ukazatele Francie (v %)

Inflace	Nezaměstnanost	Daňová kvóta	HDP
3,2	7,8	43,4	108,1

Francie patří mezi šest zakládajících členů Evropského společenství. Francouzský daňový systém byl s účinností od 1. 1. 2005 podstatně modifikován přijetím nového finančního práva., které zrušilo dosavadní amputační propojení firemní a osobní důchodové daně a nahradilo ho klasickým systémem. Francie patří k zemím s nejvyšším daňovým zatížením v EU i na světě. Vysoká je také implicitní daňová sazba z kapitálových příjmů, neboť francouzský daňový systém zahrnuje řadu daní z jiného kapitálového majetku, jako jsou daně z nemovitostí, daně z obydlí, z bohatství a místní daně z obchodní činnosti. Naopak podíl enviromentálních daní je ve Francii nízký.

Ve Francii existují tyto základní typy daní a poplatků:

Přímé daně:

- daň z příjmu fyzických osob,
- daň ze společností,
- daň z majetku,
- přímé místní daně: např. daň z nemovitostí, daň z bydlení, daň z činnosti, atd.

Nepřímé daně:

- DPH (TVA),
- poplatky a kolky,
- akcízy.

Osobní důchodová daň

Poplatníkem daně z příjmů fyzických osob ve Francii jsou osoby s trvalým bydlištěm na území Francie a dále osoby, jež mají ve Francii centrum svých ekonomických zájmů. Tyto podléhají neomezené daňové povinnosti. Nerezidenti podléhají omezené daňové povinnosti. Daň z příjmu fyzických se ve Francii vypočítává za celou tzv. „fiskální domácnost“, tj. skupinu výdělečně činných a ostatních osob (dětí, důchodců, nezaměstnaných, postižených osob atd.) žijících v jedné domácnosti. Sazba daně z příjmů FO činí ve Francii k 1. 1. 2009 40 %.

Příjmy podléhající zdanění se rozdělují na následující kategorie:

- příjem ze zaměstnání,
- příjem z podnikání,
- příjem z průmyslových, obchodních a výrobních aktivit,
- příjem z transakcí s nemovitostmi,
- příjmy z pronájmu nemovitosti,
- příjem ze zemědělství,
- příjem z výkonu profese,²²
- příjem z kapitálu.

Daň ze zisků korporací

Vztahuje se na společnosti s ručením omezeným, akciové společnosti a ostatní typy společností. Francie je zemí s tzv. klasickým systémem, v jehož rámci je zisk nejprve zdaněn na úrovni společnosti a následně podruhé při rozdělování čistého zisku v rukou akcionářů. Na rozdíl od většiny zemí OECD je francouzská daň ze zisku firem založena na principu teritoriality, kdy dani podléhají pouze obchodní příjmy vytvořené ve Francii. Jinými slovy zisky vytvořené stálými provozovny francouzských společností v zahraničí nejsou ve Francii zdaňovány. Standardní sazba daně z příjmů právnických osob je 33,3 %.

---

²² Vztahuje se zejména k příjmům lékařů a právníků a příjmy ze svobodných povolání.

DPH

DPH tvoří 50 % na daňových příjmech Francie. Legislativní úprava daně z přidané hodnoty ve Francii je podobná legislativě jiných členských států Evropské unie. Směrnice Rady 2006/112/EC umožňuje Francii existenci super snížené sazby. Základní sazba daně činí 19,6 %, snížená sazba daně ve výši 5,5 % se uplatňuje u základních potravin a u některých periodik, super snížená sazba ve výši 2,1 % se aplikuje na léčiva, noviny a časopisy, divadelní představení a koncesionářské poplatky. Pokud již byla DPH vyměřena v jiné členské zemi EU, ve Francii se již nevybírání.

Akcízy

Jsou ve Francii uvaleny na prodej tabákových výrobků, benzínu a alkoholických nápojů.

2.1.4 NĚMECKO

Tabulka 10 - Základní ukazatele Německa

Počet obyvatel (v mil.)	Rozloha (v tis.km ²)	Měna
82,7	357	Euro (EUR)

Tabulka 11 – Hlavní makroekonomické ukazatele Německa (v %)

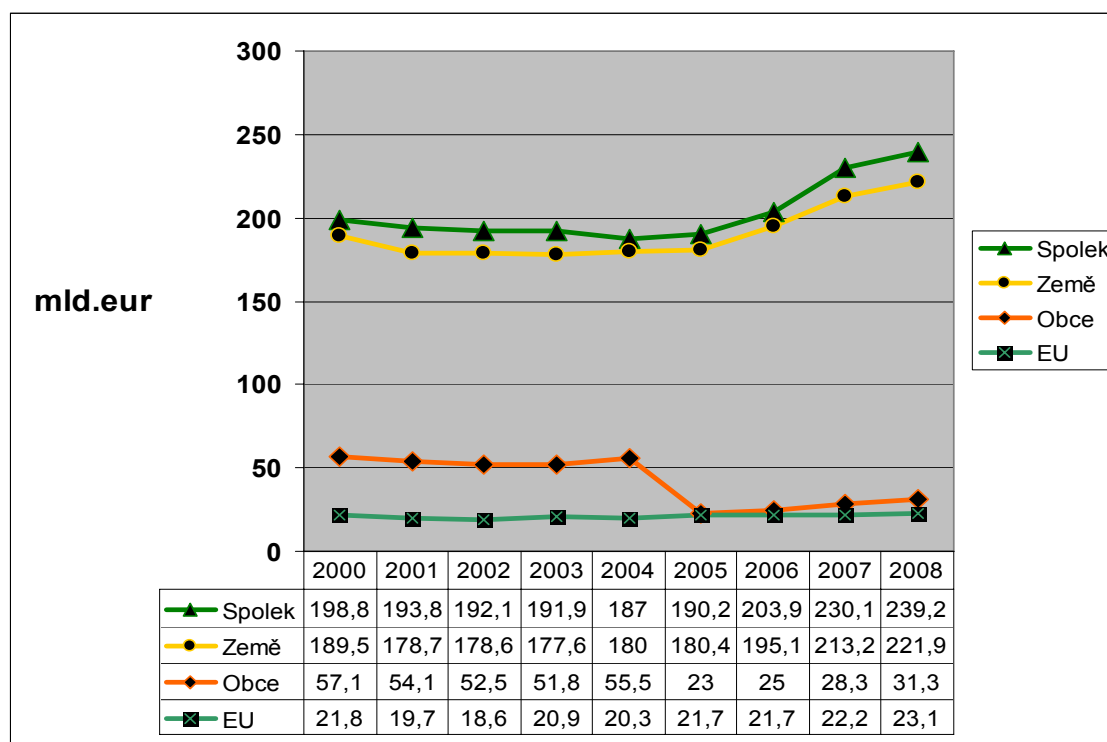
Inflace	Nezaměstnanost	Daňová kvóta	HDP
2,8	7,3	38,7	115,6

Daňový systém Německa je složitý a vybírané daně na krytí veřejných výdajů se dělí na tyto tři úrovně (spolkové daně, zemské daně a obecní daně a přírážky). Vedle tří národních úrovní existuje samozřejmě ještě úroveň čtvrtá, Evropská unie.

Kromě přímých důchodových daní, kterým se připočítává solidární příplatek, jsou v Německu vybírány oboustranně placené příspěvky sociálního pojištění, nepřímé daně a majetkové daně.

V rámci přímých daní je vybírána tzv. církevní daň, která je odváděna z příjmů fyzických osob a pohybuje se v rozmezí 8-9 %. Pokud si někdo nepřeje tuto daň odvádět, stačí nebýt přihlášen u některé z německých církví. V současné době německá vláda chystá strukturální změny pro rok 2011 v daňovém systému, které by vedly ke snížení daňového zatížení právnických i fyzických osob.

Graf 4 – Vývoj daňových příjmů Německa v letech 2000 - 2008

Pramen: Spolkové ministerstvo financí (Monatsbericht únor 2009), vlastní úprava

Osobní důchodová daň

Daň z příjmů fyzických osob se vztahuje na příjmy rezidentů (na příjmy se zdrojem na území Německa a se zdrojem v zahraničí) a na příjmy nerezidentů – v tomto případě pouze na příjmy se zdrojem na území Německa. Od 1. 1. 2005 se pohybují vlastní sazby daně z příjmu od 15 % do 42 %. Předmětem daně jsou následující druhy příjmů z:

- samostatně výdělečné činnosti (např. svobodná povolání),
- zemědělství a lesního hospodářství,
- nesamostatně výdělečné činnosti (např. příjmy, mzdy),
- řemeslných provozů,
- pronájmu a propachtování,
- kapitálového majetku.

Daň ze zisků korporací

Daň z příjmů právnických osob se vztahuje na kapitálové společnosti, pojišťovací spolky, zisková a hospodářská družstva, instituce, nadace a společnosti obchodní a průmyslové povahy provozované právnickými osobami. Aby u právnických osob nedošlo k dvojímu zdanění, je uplatněna pouze jedna úroveň zdanění, a to tam, kde vznikají příjmy. Sazba daně činí 29,8 %.

DPH

Německo uplatňuje standardní sazbu daně ve výši 19 % a sníženou sazbu daně ve výši 7 %. Snížené sazby daně podléhají především potraviny, nápoje, noviny, farmaceutické výrobky, vstupné na kulturní představení, aj. Legislativní úprava v Německu je v souladu se Směrnicí Rady 2006/112/EC.

Akcízy

Spotřební daně se dělí na:

- daň z piva,
- daň z šumivého vína,
- daň z lihovin,
- daň z minerálních olejů,
- daň z elektrické energie,
- daň z tabáku,
- daň z kávy.

2.1.5 POLSKO

Tabulka 12 - Základní ukazatele Polska

Počet obyvatel (v mil.)	Rozloha (v tis.km ²)	Měna
38,6	312,7	Polský zloty (PLN)

Tabulka 13 – Hlavní makroekonomické ukazatele Polska (v %)

Inflace	Nezaměstnanost	Daňová kvóta	HDP
4,2	7,1	32,9	56,1

Polský daňový systém je relativně složitý, obsahuje řadu možných úlev a výjimek a vede pouze ke zvýhodňování nejbohatších a ke korupci. Předpokládá se, že v budoucnu bude pravděpodobně zjednodušován. Především se očekává zrušení řady výjimek.

Základní rozdělení daní je následující:

Přímé daně:

- daň z příjmu fyzických osob,
- daň z příjmu právnických osob,
- daň dědická a darovací,
- daň z veřejnoprávní činnosti,
- daň z pozemku,
- daň z lesa,
- daň z nemovitostí,
- daň silniční,
- daň za vlastnictví psa.

Nepřímé daně:

- daň ze zboží a služeb,
- spotřební daň,
- daň z her.

Osobní důchodová daň

Dani z příjmů fyzických osob v Polsku podléhají jednak rezidenti, kteří mají neomezenou daňovou povinnost, a dále nerezidenti s omezenou daňovou povinností. Zákon o daních z příjmů rozděluje příjmy na následující kategorie:

- příjmy ze závislé činnosti,
- příjmy z nezávislé činnosti,
- příjmy ze specifických sektorů zemědělství,
- příjmy z podnikání,
- příjmy z pronájmu
- příjmy z prodeje nemovitostí, vlastnických práv a movitých věcí
- ostatní příjmy.

Sazba daně je v rozmezí 19 – 40 %.

Daň ze zisků korporací

Poplatníky z příjmů právnických osob jsou akciové společnosti, společnosti s ručením omezeným, dále státní podniky a družstva. Společnosti, které jsou v Polsku rezidenty, podléhají neomezené daňové povinnosti. Za rezidenty jsou považovány společnosti se sídlem nebo vedením situovaným na území Polska. Polsko používá klasický systém zdaňování, kdy zisk je nejprve zdaňován na úrovni společnosti daní z příjmů právnických osob a poté je znovu po rozdělení zdaňován jako příjem akcionářů. Sazba daně z příjmů právnických osob činí 19 %.

DPH

V Polsku existují 3 sazby:

- 1) *základní*, ve výši 22 %, které podléhá naprostá většina služeb a zboží,
- 2) *snížená*, 7 % sazba, která je uvalena na většinu potravin, služeb turistického ruchu, na léky a zboží užívané při lékařské péči, výstavbu a opravu bytů, přepravní služby, hnojiva a obecní služby (dodávka vody, čištění odpadních vod, údržba ulic...),
- 3) *super snížená*, 3% sazba se uplatňuje na nezpracované potraviny.

Akcízy

Spotřební daň je uplatňována ve srovnání s ČR na širší sortiment výrobků (kromě luxusního zboží, pohonných hmot, alkoholu a tabáku platí např. i na dražší elektroniku nebo automobily) a její sazby jsou zpravidla vyšší než v ČR (platí především pro alkohol).

V Polsku jsou tak uvaleny spotřební daně např. na:

- motorová paliva,
- alkoholické a jiné nápoje,
- tabákové výrobky,
- parfémy a kosmetiku,
- elektřinu,
- vybranou elektroniku,
- automobily,
- střelné zbraně,
- jachty, atd.

2.1.6 RAKOUSKO

Tabulka 14 - Základní ukazatele Rakouska

Počet obyvatel (v mil.)	Rozloha (v tis.km ²)	Měna
8,2	83,9	Euro (EUR)

Tabulka 15 – Hlavní makroekonomické ukazatele Rakouska (v %)

Inflace	Nezaměstnanost	Daňová kvóta	HDP
3,2	3,8	42,6	124,8

Nejdůležitějšími daňovými odvody v Rakousku jsou:

Přímé daně:

- daň ze zisku korporací,
- osobní důchodová daň.

Nepřímé daně:

- DPH,
- spotřební.

Dále daňovou soustavu doplňují sociální pojištění, majetkové daně, daň z motorových vozidel a celá řada místních daní.

Osobní důchodová daň

Jednotlivci se považují za daňové rezidenty Rakouska, pokud mají svůj domicil²³ nebo obvyklé místo pobytu v Rakousku. Příjmy se člení do kategorií: příjmy ze zemědělské činnosti a lesního hospodářství, příjmy z výkonu odborných a jiných nezávislých služeb, příjmy z obchodu a podnikání, zaměstnanecké příjmy, kapitálové příjmy, příjmy ze starobních a jiných důchodů, příjmy z pronájmů a licenčních poplatků a ostatní příjmy. Daň z příjmů fyzických osob činí max. 50 %.

²³ Pobyt delší než 6 měsíců v roce či trvalé bydliště

Daň ze zisků korporací

Předmětem daně je veškerý příjem, ať už hlavní, doplňkový nebo obdrženy v penězích či v naturální nebo jiné nepeněžní podobě. Osobami, které podléhají dani jsou akciové společnosti, společnosti s ručením omezeným, komanditní společnosti, veřejná obchodní společnost, soukromé nadace, obchodní podniky provozované veřejnými subjekty, asociace, instituce, aj. Společnost je daňovým rezidentem Rakouska, pokud má své sídlo nebo „místo skutečného vedení firmy“ v Rakousku. Pro určení tohoto místa je rozhodující umístění strategického managementu. Do konce roku 2004 byla vybírána v relativně vysoké výši 34 %, od 1. 1. 2005 byla snížena na 25 %.

DPH

Legislativní úprava daně z přidané hodnoty je v Rakousku v souladu se Směrnicí Rady 2006/112/EC s povolenými výjimkami uplatňovanými na pronájem nemovitostí určených pro bydlení a restauračních služeb.

DPH se vybírá zpravidla za všechny služby a dodávky, které jsou poskytovány. Ve většině případů je sazba stanovena na 20 %. Kromě toho existuje ještě i snížená 10 % sazba, která se vztahuje např. na potraviny, zemědělské výrobky, služby cestovního ruchu a veřejné služby (kromě elektřiny).

Akcízy

Spotřební dani v Rakousku podléhají tabákové výrobky, výrobky s obsahem lihu, pivo, šumivé víno, výrobky z ropy a také nové automobily.

2.1.7 SLOVENSKO

Tabulka 16 - Základní ukazatele Slovenska

Počet obyvatel (v mil.)	Rozloha (v tis.km ²)	Měna
5,4	48,9	Euro (EUR)

Tabulka 17 – Hlavní makroekonomické ukazatele Slovenska (v %)

Inflace	Nezaměstnanost	Daňová kvóta	HDP
3,9	4,4	39,7	70,7

Slovensko zrušilo daň z převodu nemovitostí, daň dědickou a darovací, daň z dividend a kapitálových výnosů. Každý příjem je tak na Slovensku zdaněn pouze jednou. Od 1. 1. 2004 platí na Slovensku nový daňový systém, který realizuje daňovou reformu.

Osobní důchodová daň

Předmětem daně jsou příjmy ze závislé činnosti, příjmy z podnikání a z jiné samostatné výdělečné činnosti a z pronájmu, příjmy z kapitálového majetku a ostatní příjmy. Jednotná sazba daně činí 19 % ze základu daně sníženého o nezdanitelné části základu daně.

Daň ze zisků korporací

Sazba daně z příjmů právnických osob je stanovena ve stejné výši jako z příjmů fyzických osob, tj. 19 %.

DPH

Základní sazba ve výši 19 % se vztahuje na naprostou většinu komodit, snížená sazba ve výši 10 % je uvalena na knihy, určité léky a vybrané zdravotní pomůcky.

Akcízy

Spotřební daně jsou uvaleny na víno, pivo, tabákové výrobky, líh, minerální olej, elektřinu, uhlí a zemní plyn.

2.2 Analýza daňových úniků vybraných členských států EU

K vymezení velikosti daňových úniků je uváděna řada navzájem se lišících hodnot, což je důsledkem jejich obtížného stanovení. Členské země Evropské unie používají k vyměření rozsahu daňových úniků několik metod, avšak i přes tyto metody je hodnota za jednotlivé státy EU těžko vyčíslitelná.

Mediálně přístupná a publikovaná je celková výše daňových úniků v Evropské unii, která dosahuje až 250 miliard eur ročně, což představuje přibližně 2,5 % HDP.

Pro tuto analýzu bylo zapotřebí dat týkajících se rozsahu daňových úniků vybraných států EU. Při prozkoumání všech možných veřejných zdrojů, bylo nakonec po konzultaci s Českým statistickým úřadem a Eurostatem potvrzeno, že tato data jsou velmi málo dostupná a nehodnověrná.

Avšak v měření rozsahu daňových úniků nejde jen o to, zjistit jak vysoká je hodnota daňových úniků, ale rovněž je důležité daňové úniky analyzovat z pohledu „socioekonomického“.

Kapitola 2.2.1. tedy vymezuje zvolená rizika (podněty), která mají tendenci k daňovým únikům a porovnává jejich závažnost mezi vybranými státy EU.

Autor citátu: „*Nic není jistého, než smrt a daně*“ by se dnes asi divil kolik existuje rizik, které daně činí nejistými:

Daňové zatížení – čím větší nálož bude naložena na občany a podniky tím bude větší motivace k tomu, aby se této náloži snažili vyhnout.

Daňové úlevy – velké množství daňových úlev činí daňový systém členských států složitějším a neprůhledným, čímž umožňuje daňové úniky. Čím vyšší úlevy tím vyšší daňové úniky.

Nezaměstnanost - čím vyšší je míra nezaměstnanosti, tím větší podíl stínové ekonomiky se dá očekávat. Určité daňové úniky souvisejí s tím, jak se daří ekonomice a jaká je její úroveň. Největší jsou proto v chudých zemích, kde mají lidé větší motivaci odvádět co nejméně peněz do státní pokladny. Takže s tím, jak se bude zvyšovat míra nezaměstnanosti, se mohou samozřejmě více objevovat případy melouchaření a práce načerno.

Složitost daňového systému – jedna z nejhorších věcí, které může stát v daňové politice udělat, je mít komplikovanou daňovou soustavu a daňové předpisy stále měnit.

Zákonitě tak nastane stav, že v tom, kdy a jak platit daně se obtížně vyzná i odborník, natož běžný občan či podnikatel. Složitější daňový systém motivuje vyšší daňové úniky.

Data a studie byly čerpány z volně dostupných databází EUROSkoopu, EUROSTATu: *Taxation trends in the European Union (2004, 2009)*, a Českého statistického úřadu.

Pro odborné posouzení závažnosti rizik majících vliv na daňové úniky byla v kapitole 2.2.2. byla využita metoda z teorie rozhodování. Touto metodou je expertní šetření, na kterém se podíleli odborníci z daňové oblasti.

Na závěr byly zjištěné výsledky z obou předchozích kapitol porovnány.

2.2.1 Zvolená rizika a jejich porovnání mezi vybranými státy EU

RIZIKO 1 - Daňové zatížení

A) PŘÍMÉ DANĚ

Osobní důchodová daň

Osobní důchodová daň je charakteristická tím, že je „průhledná“, tudíž velikost daňového břemene poplatníka je zřejmá. Na rozdíl od nepřímých daní – o nichž mají poplatníci jednak málo informací, protože je sami neodvádějí do veřejných rozpočtů a jednak není jasné kdo je ve skutečnosti nese. Jsou to jediné daně, u nichž si může prakticky každý vypočítat břemeno z jakéhokoliv hypotetického důchodu. Velkou výhodou je, že se vznikem předmětu daně vzniká současně zdroj jejího placení.

Největší podíl zdanitelných důchodů tvoří důchody pracovní. Možná by bylo zajímavé vědět, jak se na poměru těchto důchodů ke zdanitelným důchodům z podnikání podílí možnost podnikatelů „manipulovat“ svým daňovým základem. Zaměstnancům totiž strhává daň zaměstnavatel, což omezuje daňové úniky různého druhu.

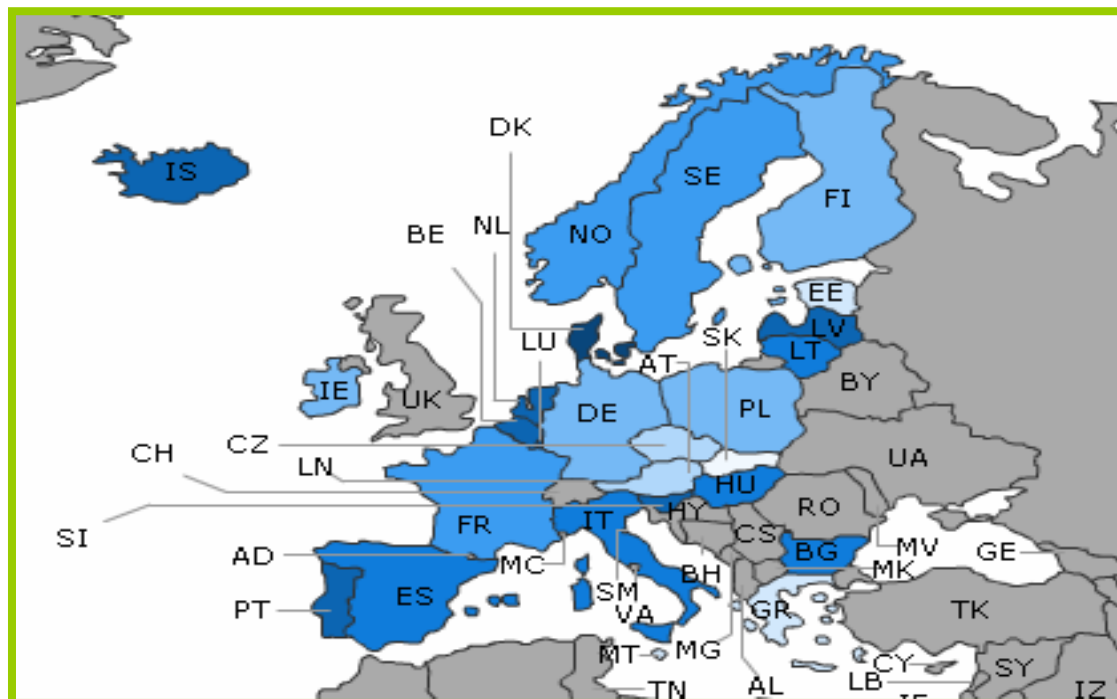
Tabulka 18 zobrazuje přehled výše sazeb osobní důchodové daně ve vybraných zemích EU, kde můžeme vidět, že nejvíce zatížená je Belgie, Rakousko a Německo. Naopak Česká republika je státem s nejnižším zatížením.

Tabulka 18 – Výše sazeb vybraných států EU k 1. 1. 2009

(v %)

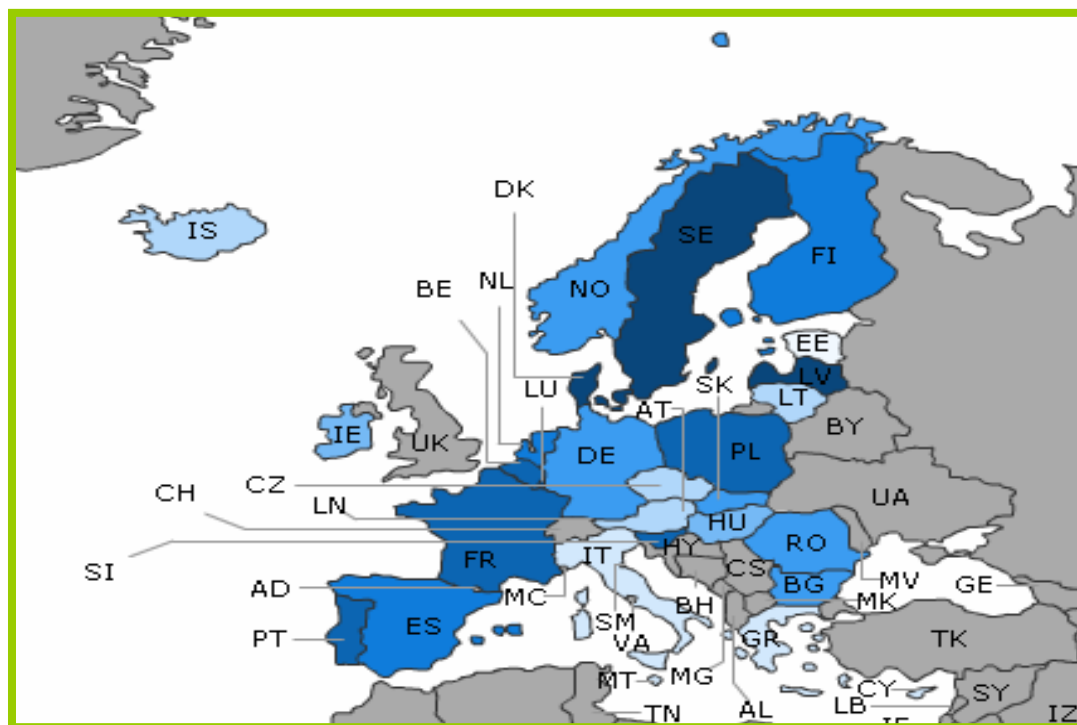
Země	Sazba daně
Belgie	25 - 50
Česká republika	15
Francie	0 - 40
Německo	15 - 45
Polsko	19 - 40
Rakousko	0 - 50
Slovensko	19

Obrázek 5 – Míra zdanění u nízkopříjmových pracovníků, v členění podle nízkých platných daňových sazeb z příjmů ze zaměstnání v roce 2008
(za svobodnou bezdětnou osobu)

Pozn.: Převzato z: Obecná databáze Eurostatu: <http://apl.czso.cz/ode/index.htm>, vlastní úprava

Obrázek 6 – Míra zdanění u nízkopříjmových pracovníků, v členění podle nízkých platných daňových sazeb z příjmů ze zaměstnání v roce 2001
(za svobodnou bezdětnou osobu)

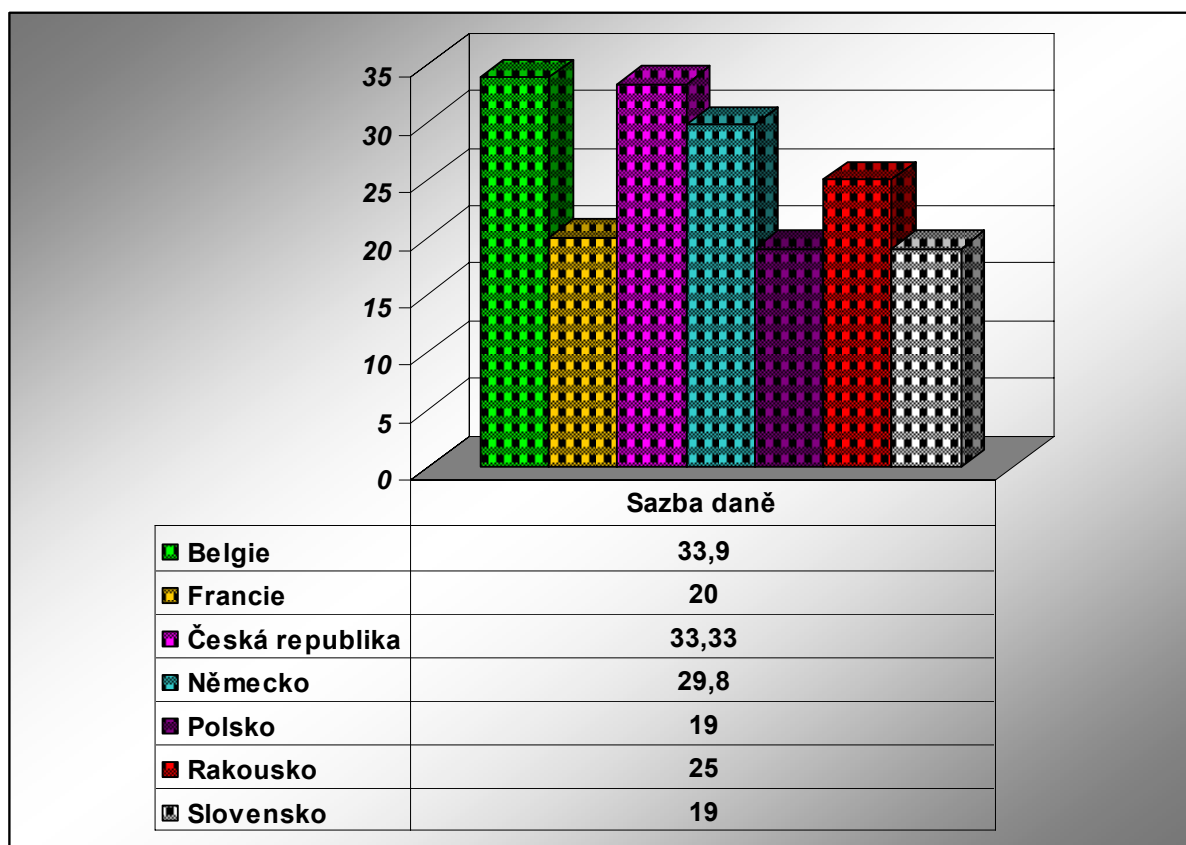
Pozn.: Převzato z: Obecná databáze Eurostatu: <http://apl.czso.cz/ode/index.htm>, vlastní úprava

---

Daň ze zisků korporací

U daně z korporací není nutná progresivita. Neboť korporace nejsou lidé, kteří mají potřebu spravedlnosti, a jedna sazba též snižuje možnosti daňových úniků. Daň ze zisků společností je mnohem menší než daň z osobních důchodů. Osobní daně mají výnosy v průměru téměř třikrát vyšší než daně společností. Následuje **Graf 4**, který srovnává výši sazeb u vybraných států EU. Nejvyšší daň ze zisků korporací je v Belgii, následuje Česká republika a hned za ní stojí Německo.

Graf 5 - Výše sazeb vybraných států EU k 1.1.2009
(v %)

Následující **Tabulka 19** znázorňuje, jak vypadá podíl daní ze zisku společnosti na HDP a celkových daňových výnosech. Pohled do tabulky potvrzuje, že u těchto zemí, kromě České republiky, bývá osobní důchodová daň méně významná, a to z toho důvodu, že důchody většiny poplatníků nedosahují vyšších daňových pásem. Navíc jsou handicapované špatnou daňovou morálkou poplatníků, která neumožní vybírat příliš vysoké přímé daně.

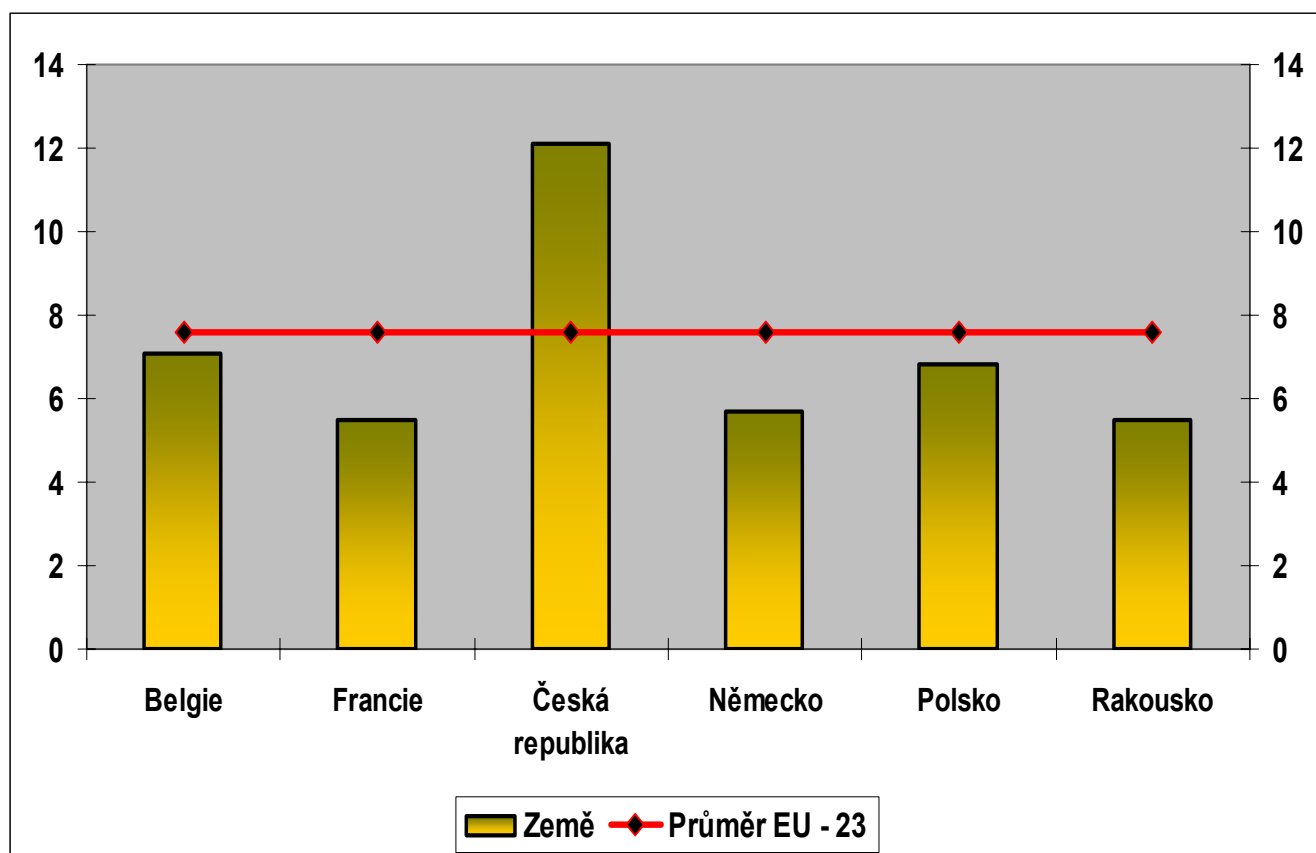
Tabulka 19 – Podíl daní ze zisku společnosti na HDP a celkových daňových výnosech ve vybraných zemích v roce 2004 (v %)

Země	Podíl na HDP	Podíl na celkových výnosech daní
Belgie	3,2	7,1
Francie	2,4	5,5
Česká republika	4,4	12,1
Německo	2,2	5,7
Polsko	2,2	6,8
Rakousko	2,3	5,5
Průměr EU – 23*	2,6	7,6

* nevážený aritmetický průměr

Poznámka: pro Slovensko údaj za rok 2004 ve statistickém přehledu OECD Revenue Statistics (2004) není uveden

Graf 6 - Podíl daní ze zisku společnosti vybraných států EU na celkových daňových výnosech v porovnání s průměrem EU-23 v roce 2004 (v %)

Povšimněme si, jak Česká republika svým podílem těchto daní na HDP vybočuje z průměru. Ve srovnání s ostatními vybranými zeměmi Česká republika dosahuje nejvyššího podílu daní ze zisků společností na HDP. Díky své poloze by mohla úspěšně fungovat jako daňový ráj, a to především díky politice poskytování výhodných daňových režimů daňovým subjektům oproti ostatním vybraným státům. Česká republika zde tedy hraje roli jakého si daňového ráje a přetahuje do své daňové kompetence zisky, které by jinak byly zdaněny na území jiného členského státu. Čím menší země, tím větší příležitost vydělat na nižších sazbách.

B) NEPŘÍMÉ DANĚ

Daně nepřímé jsou vysoké v zemích, v nichž je obecně dosahováno nižších důchodů a jsou zde větší daňové úniky, a tak je přímé zdanění nižší.

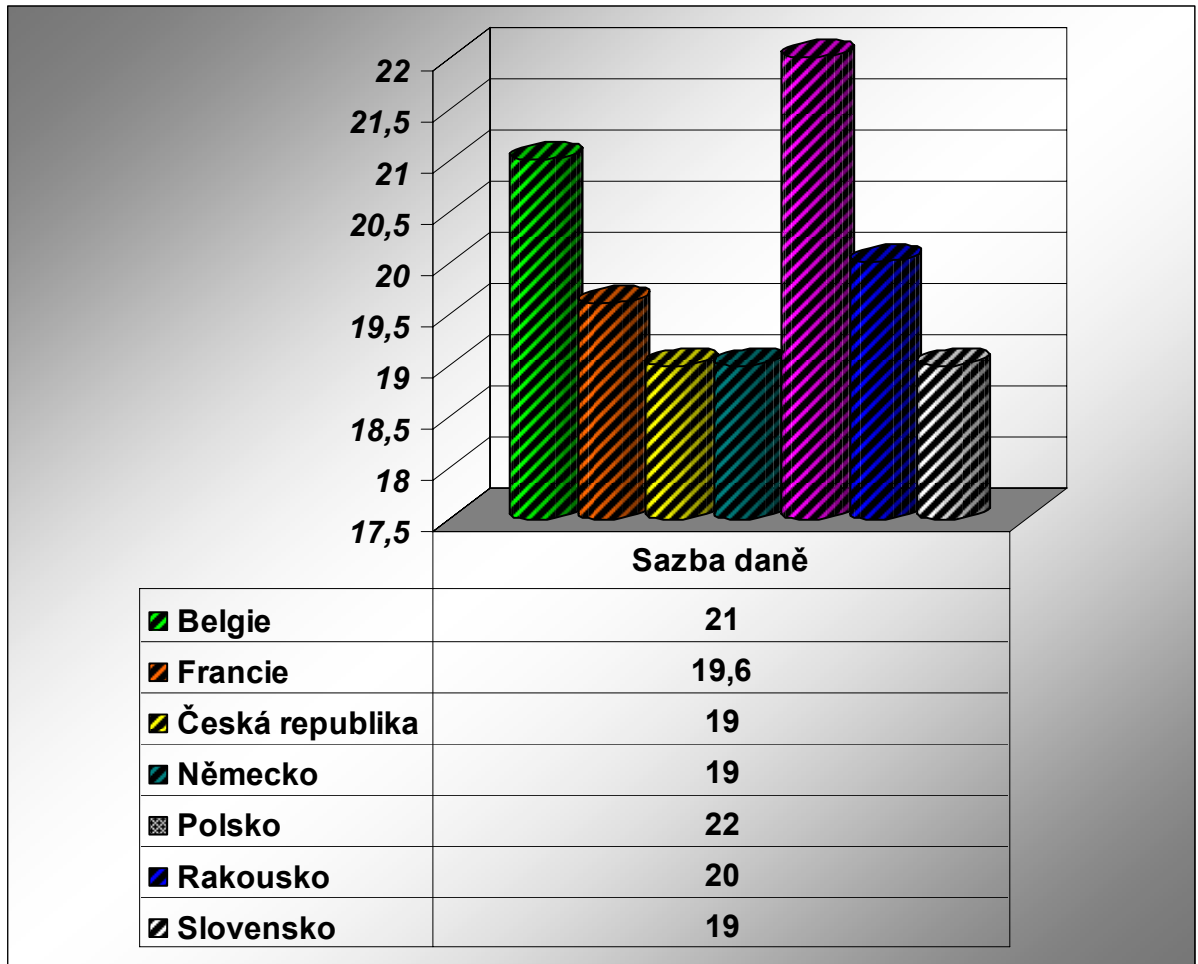
Jednou z podmínek členství EU bylo stanovení daně z přidané hodnoty, což ovlivnilo státy aspirující na členství a posílilo zastánce této daně v ostatních zemích. Daň z přidané hodnoty mimo jiné značně zvyšuje úspěšnost zdanění služeb, u nichž všeobecně existuje větší možnost daňových úniků. Jednorázové daně z obrátu totiž vyžadují rozlišování uživatelů služeb podle toho, zda se jedná o konečnou spotřebu nebo o výrobní službu, což některé daňové úniky usnadňuje.

Daň z přidané hodnoty selhává hlavně u služeb, kdy je obtížná sama identifikace přidané hodnoty, jako jsou primární finanční služby, které proto obvykle nejsou předmětem daně. Za důležitou pozitivní vlastnost daně z přidané hodnoty se považuje poskytování lepší ochrany před daňovými úniky. Systém refundací daně na základě evidence o dani, zaplacené z inputů, snižuje daňové úniky, neboť plátce daně staví do řetězu, v němž má každý zájem na potvrzení o zaplacení daně v ceně zboží. Dokonce ani v situaci, kdy finanční úřady pro nával práce nemohou všechny doklady ověřovat, si plátcí nemohou dovolit unikat dani, neboť existuje potencionální kontrola. Přesto se v některých zemích ukazuje slabá odolnost této daně vůči únikům, kdy se neoprávněně využívá nároku na odpočet daně při vývozu.

Nižší sazbu DPH poskytovatelé služeb spíše tolerují a jsou ochotnější daň platit, zatímco s růstem sazeb roste i jejich snaha po daňovém úniku.

DPH – základní sazba

Graf 7 – Základní výše sazeb DPH vybraných států EU k 1.1.2009
(v %)

DPH – snížená sazba

Tabulka 20 – Výše snížené sazby DPH vybraných zemí EU k 1. 1. 2009
(v %)

Země	Snížená sazba	Super snížená sazba
Belgie	6	12
Francie	2,1	5,5
Česká republika	9	-
Německo	7	-
Polsko	3	7
Rakousko	10	-
Slovensko	10	-

Význam nepřímých daní pro ekonomiku a veřejné rozpočty vyplývá z jejich podílu na hrubém domácím produktu a na celkových daňových výnosech. Tyto údaje obsahuje **Tabulka 21**.

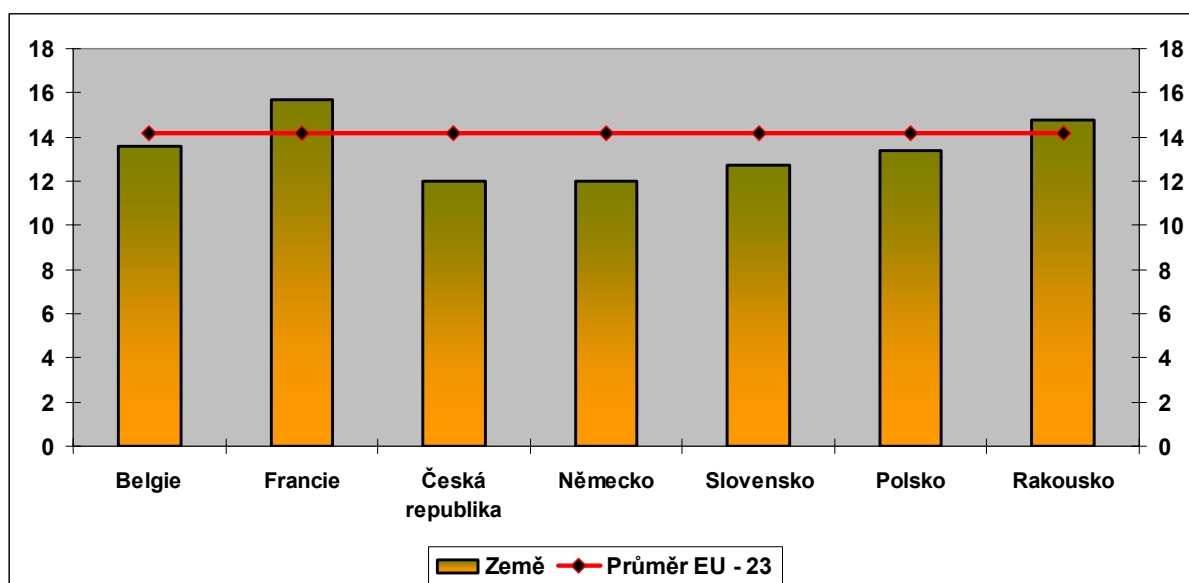
Tabulka 21 – Podíl DPH společnosti na HDP a celkových daňových výnosech
v roce 2004
(v %)

Země	Podíl na HDP	Podíl na celkových výnosech daní
Belgie	13,6	30,1
Francie	15,7	36,1
Česká republika	12,0	32,9
Německo	12,0	31,1
Slovensko	12,7	41,8
Polsko	13,4	40,6
Rakousko	14,8	34,7
Průměr EU – 23*	14,2	38,2

* nevážený aritmetický průměr

Spotřební zdanění je jedním z nejvýznamnějších zdrojů pro veřejné rozpočty v zemích EU. Podíl těchto daní na celkových výnosech daní se pohyboval v roce 2004 od 30,1 % do 51 % a v průměru činil v zemích EU-23 38,2 %.

Graf 8 – Podíl DPH na celkových daňových výnosech v porovnání s průměrem EU-23
v roce 2004
(v %)

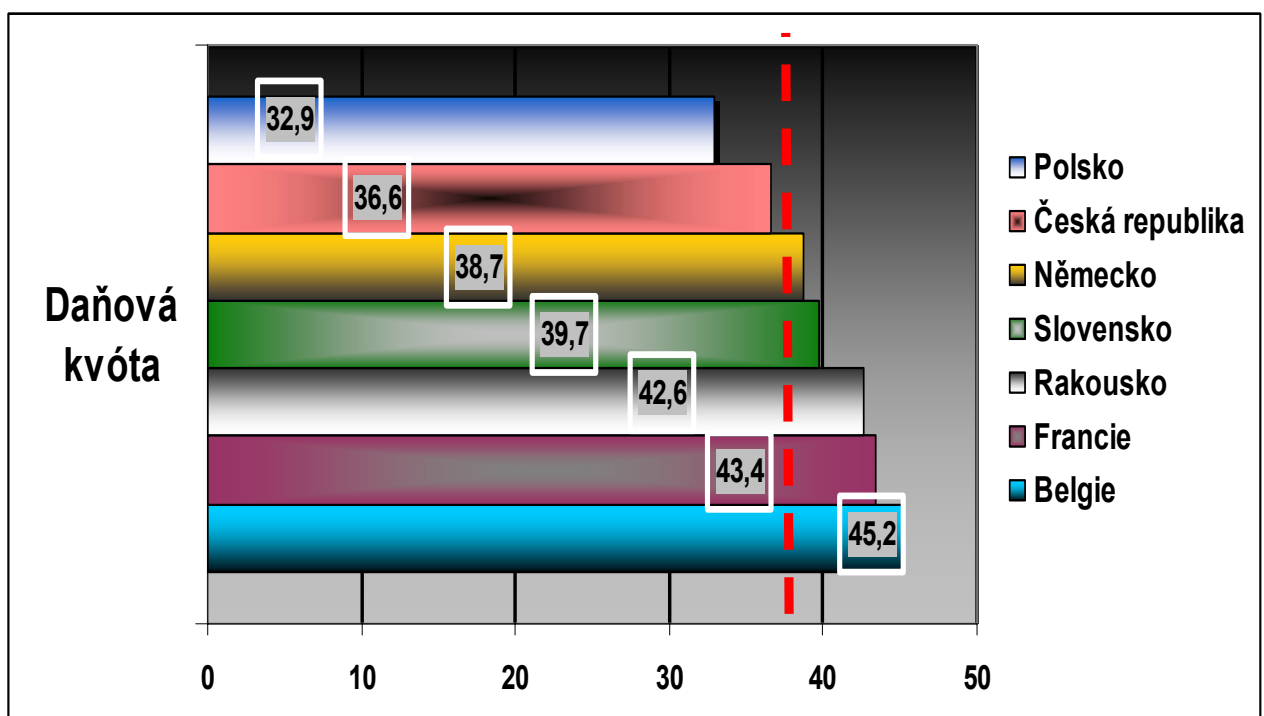
Daňová kvóta

Pro dané porovnání použijeme objektivní daňové zatížení, které je možné vyčísřit, a to pomocí daňové kvóty.

Mezi vybranými členskými státy Evropské unie najdeme ve výši a vývoji daňového zatížení výrazné rozdíly.

Na **Grafu 9** je srovnání vybraných zemí EU z hlediska daňové kvóty za rok 2008. Červená přerušovaná čára znázorňuje průměrnou daňovou kvótu všech 27 zemí EU, jejíž hodnota za rok 2008 se pohybuje ve výši 37,2 %. Z mezinárodního porovnání plyne, že Polsko a Česká republika patří mezi státy s daňovou kvótou pod průměrem EU-27.

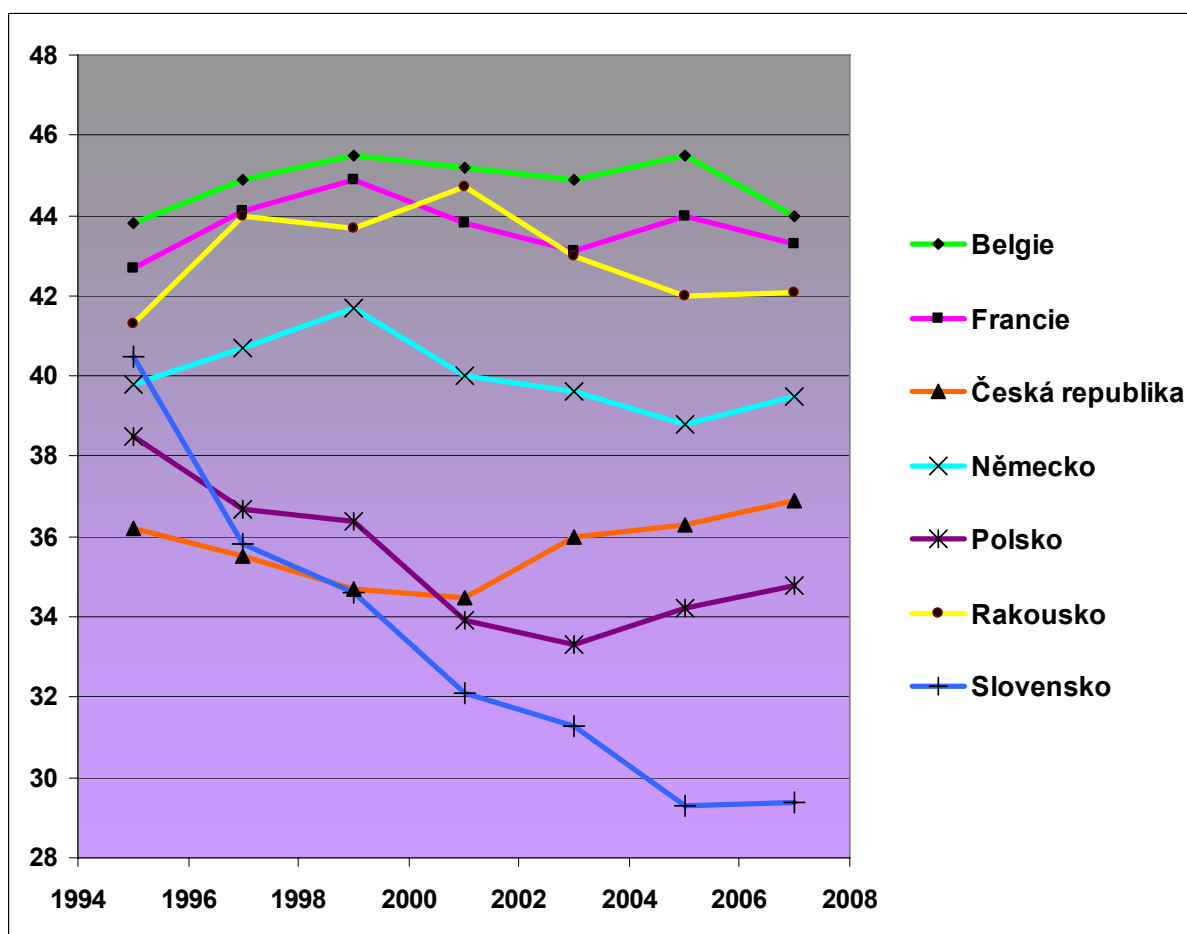
Graf 9 – Daňová kvóta vybraných zemí EU roku 2008
(v %)

Jelikož daňová kvóta nám říká, kolik z každé koruny nově vytvořené hodnoty se vybere jako daň, z výše uvedeného grafu vyplývá, že Belgie z uvedených států vybere nejvíce, a to 45,2 % z 1 EUR.

Z **Grafu 10** ukazuje, že se složená daňová kvóta ve vybraných zemích EU značně liší. Mezi zeměmi s vysokou daňovou kvótou nalezneme jak země s vysokou ekonomickou úrovní, tak i země s nižším podílem HDP na obyvatele. Různorodosti daňové kvóty odpovídá i její struktura tzv. daňového mixu, a to jak z hlediska daňového určení, tak i z hlediska druhů daní, které ji tvoří.

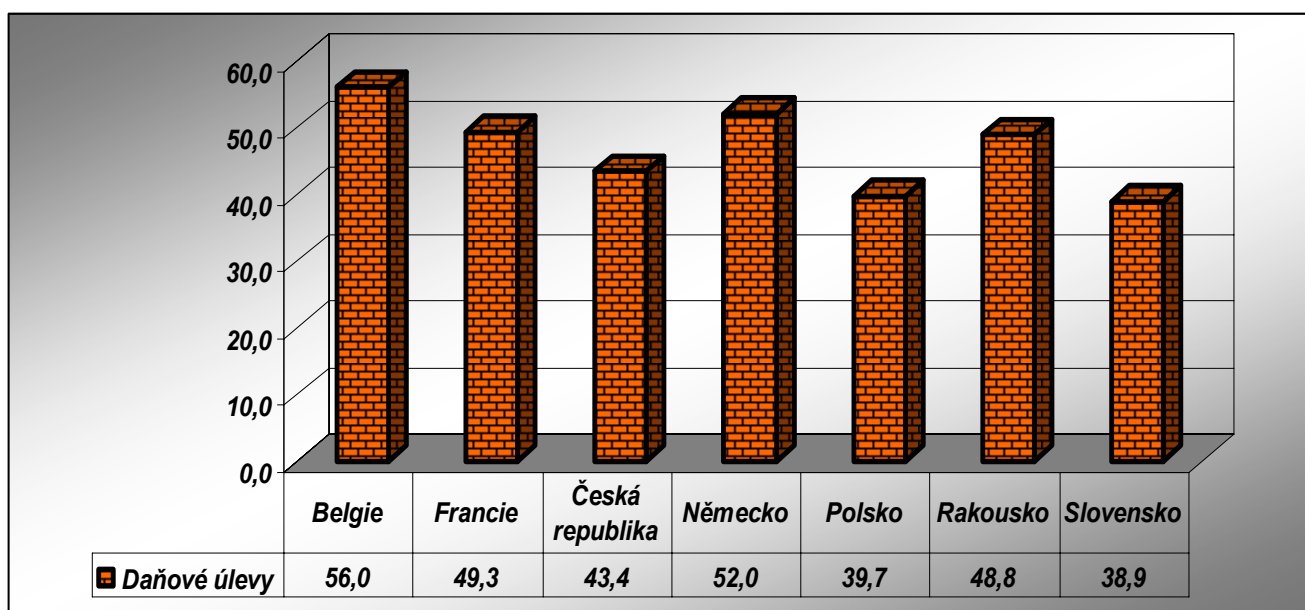
Graf 10– Vývoj složené daňové kvóty vybraných zemí v letech 1995 – 2007
(% HDP)

RIZIKO 2 – Daňové úlevy

Obecně je základnou osobní důchodové daně celkový zdanitelný důchod snížený o odčitatelné položky, které jsou vedle slevy na dani a nulové sazby pro nejnižší daňové pásmo hlavními způsoby poskytování daňových úlev. V některých zemích, je jako způsob poskytnutí daňové úlevy používán důchodový splitting (tj. zdanění manželů nebo členů domácnosti tak, jako by všichni měli stejný důchod), a další jiné odečitatelné položky. V osobních důchodových daních je zahrnuto většinou několik takových úlev, zohledňující sociální poměry poplatníka a jeho rodinnou situaci. A právě velké množství takovýchto úlev činí daňový systém členských států složitým a neprůhledným, čímž umožňuje daňové úniky. Představu o velikosti daňových úlev ve vybraných státech EU poskytuje **Graf 11**.

Graf 11 - Srovnání celkových daňových úlev ve vybraných státech EU za rok 2008
(v % mzdových nákladů)

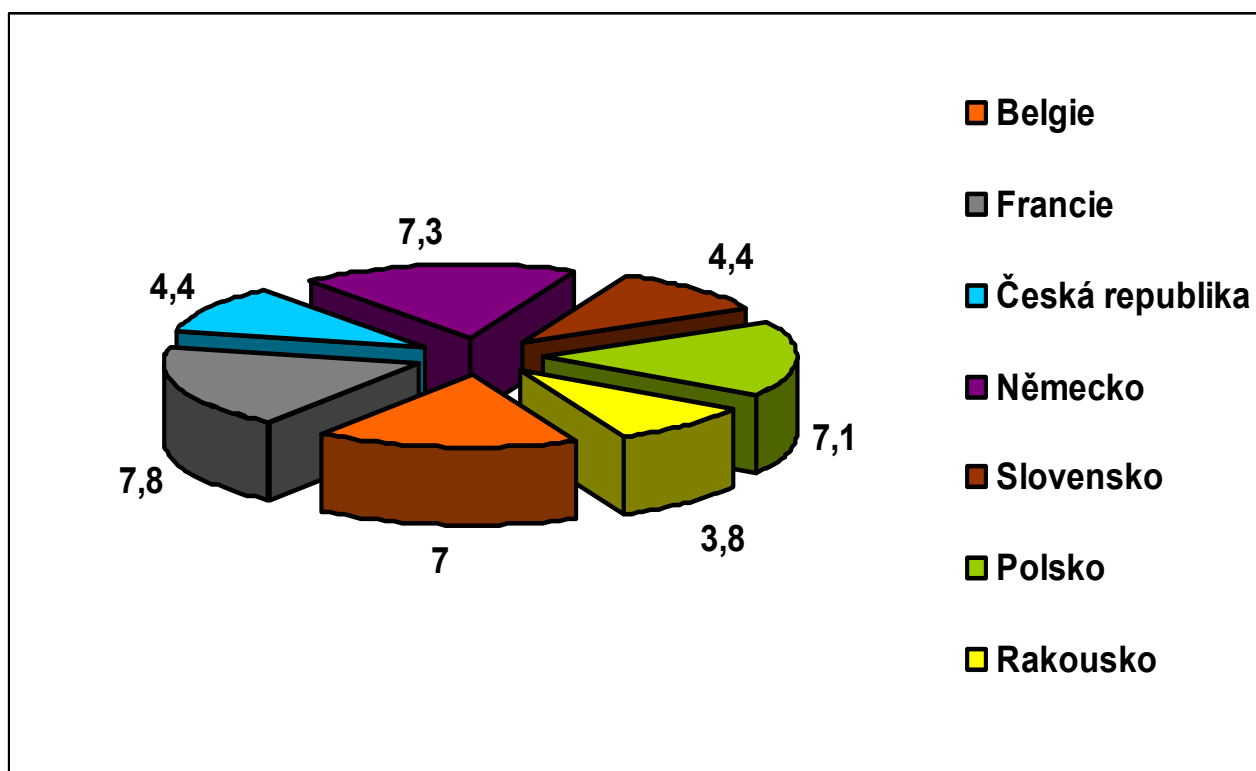
Pozn: Údaje jsou za svobodnou osobu bez dětí na úrovni příjmů průměrného pracovníka

Na **Grafu 11** je znázorněna velikost daňových úlev ve vybraných státech Evropské unie. Platí-li tvrzení, že čím vyšší daňové úlevy jsou, tím je daňový systém složitější a nepřehledný, z čehož vyplývá i vyšší možnost daňových úniků, pak tento graf poukazuje na Belgii a Německo, jakož to na státy s větší hrozbou daňových úniků. Za nimi stojí Francie a nejlépe si stojí Slovensko s nejmenším množstvím daňových úlev.

RIZIKO 3 – Nezaměstnanost

Určité daňové úniky souvisejí s tím, jak se daří ekonomice a jaká je její úroveň. Největší jsou proto v chudých zemích, kde mají lidé větší motivaci odvádět co nejméně peněz do státní pokladny. Takže s tím, jak se bude zvyšovat míra nezaměstnanosti, mohou se samozřejmě více objevovat případy „melouchaření“ a práce načerno. **Graf 12** srovnává míru nezaměstnanosti jednotlivých států EU. Státem s nejvyšší mírou nezaměstnanosti je Francie, následuje Německo, Polsko a Belgie. Podle tohoto kritéria je Francie zemí s nejvyšším rizikem daňových úniků.

Graf 12 – Míra nezaměstnanosti vybraných států EU v roce 2008
(v %)

Vysoké zdanění práce působí negativně na zvyšující se nezaměstnanost, a tím pádem i na vyšší daňové úniky. Protože většina důchodových daní je vybírána jako daň z pracovních důchodů, že žádoucí zvýšit spotřební daň a důchodovou snížit.

RIZIKO 4 – Složitost daňového systému

Pro porovnání složitosti daňových systémů států EU byly použity informace ze studie „*Jak se platí daně 2010*“ vypracovaná společností PricewaterhouseCoopers a Světovou bankou. Studie srovnává počet daňových plateb, čas potřebný ke splnění daňových povinností a celkové daňové zatížení, které zahrnuje pět typů daní: daň z příjmů, sociální zabezpečení a zdravotní pojištění, majetkové daně, DPH a další jako např. obecní či spotřební daně.

Všechny tyto indikátory pak určují celkovou výhodnost daňového systému, kterou pro jednotlivé státy zobrazuje **Tabulka 22**. Z tohoto hlediska bylo zjištěno, že zemí, která nejvíce motivuje k vysokým daňovým únikům je Polsko, neboť se umístilo na posledním místě tohoto kritéria, má tedy nejsložitější daňový systém.

Tabulka 22 - Výhodnost daňových systémů v zemích EU
(pořadí zemí dle studie)

Země	Pořadí
Francie	59
Německo	71
Belgie	73
Rakousko	102
Slovensko	119
Česká republika	121
Polsko	151

2.2.2 Expertní šetření aneb hodnocení závažnosti rizika

Pro posouzení závažnosti rizik, majících vliv na daňové úniky je zapotřebí vyloučit lokální pohled – můj pohled na problematiku a posoudit ji nezávisle v novém, širším a specializovanějším pohledu. Pro tento účel, byla použita expertní metoda, která vyžaduje zvláštní znalosti. Nutností tedy je odborného (expertního) posouzení dané problematiky.

Byl vytvořen expertní tým 12-ti odborníků, kteří se problematikou daní zabývají. Nejednalo se jen o certifikované daňové poradce, o zaměstnance finančního úřadu, ale i o studenty VUT Brno oboru Daňové poradenství.

Anonymní šetření bylo provedeno formou dotazníků s názvem: „**Expertní šetření rizik majících vliv na daňové úniky**“²⁴. Úkolem expertního týmu bylo posoudit závažnost vybraných rizik.

Následují výsledky z expertního šetření. V tabulka 23 ukazuje hodnocení zvolených rizik dle odborného pohledu 12-ti expertů. Hodnocení proběhlo formou stupnice rizika od 1 do 10 bodů, kde 1 bod znamená nejmenší riziko a 10 bodů největší riziko daňových úniků.

Tabulka 23 – Hodnocení rizika 12-ti experty

EXPERTI		E1	E2	E3	E4	E5	E6	E7	E8	E9	E10	E11	E12
Váha expertů (V^{Ed})		0,5	0,5	0,5	0,4	0,3	0,4	0,5	0,2	0,2	0,2	0,4	0,5
Rizika	Daňové zatížení (R1)	7	8	8	8	7	9	7	9	8	8	8	8
	Daňové úlevy (R2)	4	3	5	4	6	5	5	5	4	3	6	4
	Nezaměstnanost (R3)	8	4	6	6	4	8	6	4	7	5	4	5
	Složitost daňového systému (R4)	4	4	6	5	5	6	5	5	7	3	8	4

²⁴ Viz příloha č. 4

Vzhledem k tomu, že experti nemohou mít stejné informace či znalosti, byly jim přiděleny váhy důvěryhodnosti. Váha důvěryhodnosti expertů V^{Ed} je vnímána jako schopnost posoudit vybraná rizika. Schopnost je určena podle stupně nejvyššího dosaženého vzdělání jako disponibilní vstupní informace z dotazníku. Váhy V^{Ed} byly přiřazeny následovně:

Vzdělání	Váha V^{Ed}
Středoškolské s maturitou	0,2
Vyšší odborné	0,3
Vysokoškolské (Bc.)	0,4
Vysokoškolské (Ing., Mgr.,...)	0,5

Získané body byly vynásobeny příslušnými váhami. A výsledné hodnoty zapsány do **Tabulky 24** – hodnocení rizika 12-ti experty s agregovanými váhami.

$$U_{i_r} = V^{Ed} * Ri$$

U_{i_r} ... hodnota rizika s agregovanou váhou

V^{Ed} ... váha expertů

Ri ... riziko

V rámci řádku byly vytvořeny součty, které byly zapsány do sloupce: Celkové hodnocení rizika (Ci_r). Čím vyšší celkové hodnocení je, tím vyšší je i riziko.

$$C_{i_r} = \sum U_i$$

Tabulka 24 – Hodnocení rizika 12-ti experty s agregovanými vahami

EXPERTI		E1	E2	E3	E4	E5	E6	E7	E8	E9	E10	E11	E12	Celkové hodnocení rizika (C_i)	Pořadí rizika (P)
Rizika	Daňové zatížení ($R1$)	4	4	4	3	2	4	4	2	2	1,6	3,2	4	36,1	1
	Daňové úlevy ($R2$)	2	2	3	2	2	2	3	1	1	0,6	2,4	2	20,7	4
	Nezaměstnanost ($R3$)	4	2	3	2	1	3	1	1	1	1	1,6	2,5	26,1	2
	Složitost daňového systému ($R4$)	2	2	3	2	2	2	3	1	1	0,6	3,2	2	23,6	3
Σ		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	106,5	-

Posledním krokem bylo určení pořadí rizika (P). Největším rizikem, které může způsobit potencionální ztráty na daňových únicích je, podle expertů tohoto šetření, velké daňové zatížení. Čím vyšší daně budou, tím více se budou poplatníci daňové povinnosti vyhýbat. Druhým největším rizikem je nezaměstnanost. Experti na daňovou oblast se domnívají, že čím větší bude míra nezaměstnanosti tím se mohou více objevovat případy „melouchaření“ a práce na černo. Riziko velkého množství daňových úlev a riziko složitosti daňového systému nejsou podle expertního týmu, tak velkou hrozbou daňových úniků.

2.2.3 Souhrnná analýza zhodnocení jednotlivých výsledků

Na závěr bylo provedeno souhrnné zhodnocení dvou předchozích analýz, které nám ukáže, který stát nejvíce „svádí“ své občany k daňovým únikům.

Nejdříve však malá rekapitulace:

V kapitole 8.2.1. – Zvolená rizika a jejich porovnání mezi vybranými státy EU, byl proveden rozbor, jak si jednotlivé státy stojí z hlediska zvolených rizik a následně byly státy mezi sebou navzájem porovnány. Následující *Tabulka 25* zobrazuje bodové ohodnocení mezi jednotlivými státy, podle toho, jak obstály v daném riziku. Všechna rizika mají maximalizační charakter, tj. čím vyšší bodové ohodnocení, tím vyšší riziko daňových úniků. Například Belgie je zemí, která má nejvyšší daňové zatížení a velké množství daňových úlev. Francie má z těchto zemí nejvyšší míru nezaměstnanosti a Polsko je zemí s nejsložitějším daňovým systémem.

Tabulka 25 – Porovnání rizik daňových úniků u vybraných států EU

ZEMĚ	RIZIKO			
	Daňové zatížení	Daňové úlevy	Nezaměstnanost	Složitost daňového systému
Belgie	7	7	4	3
Francie	6	5	7	1
ČR	2	3	2,5	6
Německo	3	6	6	2
Polsko	1	2	2,5	7
Rakousko	5	4	5	4
Slovensko	4	1	1	5

V kapitole 8.2.2.– Expertní šetření aneb hodnocení závažnosti rizika se 12- ti členný tým expertů shodl na tom, že daňové zatížení je největší hrozbou, která vede k daňovým podvodům. Dále následuje riziko míry nezaměstnanosti, složitost daňového systému a nejmenším rizikem je podle expertů velké množství daňových úlev.

Souhrnná analýza spočívá v propojení výsledků, které byly zjištěny ze dvou předchozích kapitol.

V tabulce 24 byla vypočítána $\sum$ celkového zhodnocení rizik (C_{ir}), tj. 106,5 bodů.

Riziko	Celkové zhodnocení rizik (C_{ir})
Daňové zatížení (R1)	36,1
Daňové úlevy (R2)	20,7
Nezaměstnanost (R3)	26,1
Složitost daňového systému (R4)	23,6
$\sum_R$	106,5

Tato $\sum$ byla využita při určení vah jednotlivých rizik. Váhy rizika mají maximalizační charakter, tj. čím vyšší váha tím i větší riziko, které vede k daňovým únikům.

$$V^{Rd} = \frac{100 * C_{ir}}{\sum_R}$$

V^{Rd} ...váha rizika

C_{ir} ... celkové hodnocení rizik

$\sum_R$ ... $\sum$ celkového hodnocení rizik

Zjištěné váhy spolu s bodovým ohodnocením států, jak si stojí z hlediska rizik, zobrazuje Tabulka 26.

Tabulka 26 – Porovnání rizik daňových úniků u vybraných států EU s váhami rizika

RIZIKO		Daňové zatížení	Daňové úlevy	Nezaměstnanost	Složitost daňového systému
Váha rizika (V^{Rd})		0,34	0,19	0,25	0,22
ZEMĚ	Belgie (Z1)	7	7	4	3
	Francie (Z2)	6	5	7	1
	ČR (Z3)	2	3	2,5	6
	Německo (Z4)	3	6	6	2
	Polsko (Z5)	1	2	2,5	7
	Rakousko (Z6)	5	4	5	4
	Slovensko (Z7)	4	1	1	5

Závěrečná *Tabulka 27* zobrazuje hodnoty, které byly zjištěny vynásobením bodů s váhami rizik. V rámci řádku byly opět vytvořeny součty těchto získaných hodnot. Čím vyšší je celkové hodnocení země, tím vyšší je i riziko daňových úniků v této zemi.

$$U_{iz} = V^{Rd} * Zi$$

U_{iz} ... hodnota rizika s agregovanou váhou

V^{Rd} ... váha rizika

Zi ... riziko

V rámci řádku byly vytvořeny součty, které byly zapsány do sloupce: Celkové hodnocení rizika země (C_{iz}).

$$C_{iz} = \sum U_{iz}$$

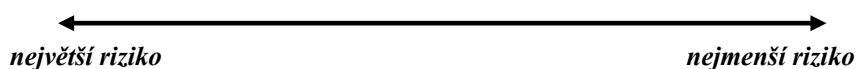
Tabulka 27 – Hodnocení vybraných zemí EU s agregovanými vahami

RIZIKO		Daňové zatížení	Daňové úlevy	Nezaměstnanost	Složitost daňového systému	Celkové hodnocení země (C_{iz})	Pořadí zemí
ZEMĚ	Belgie	2,38	1,33	1,00	0,66	5,37	1
	Francie	2,04	0,95	1,75	0,22	4,96	2
	ČR	0,68	0,57	0,63	1,32	3,20	5
	Německo	1,02	1,14	1,50	0,44	4,10	4
	Polsko	0,34	0,38	0,63	1,54	2,89	7
	Rakousko	1,70	0,76	1,25	0,88	4,59	3
	Slovensko	1,36	0,19	0,25	1,10	2,90	6

Sloupec – **Pořadí rizika** v *Tabulce 27* ukazuje, který stát nejvíce „svádí“ daňové poplatníky k daňovým únikům, a to z hlediska působících rizik.

Z uvedeného tedy vyplývá, že zemí s největším rizikem daňových úniků se v tomto šetření stala **Belgie**. Naopak zemí s nejmenším rizikem je **Polsko** a **Slovensko**.

U vybraných států Evropské unie byla podle pořadí závažnosti zjištěna následující rizika:

BELGIE

daňové zatížení	daňové úlevy	daňové úlevy	složité daňového systému
-----------------	--------------	--------------	--------------------------

FRANCIE

daňové zatížení	nezaměstnanost	daňové úlevy	složité daňového systému
-----------------	----------------	--------------	--------------------------

RAKOUSKO

daňové zatížení	nezaměstnanost	složité daňového systému	daňové úlevy
-----------------	----------------	--------------------------	--------------

NĚMECKO

nezaměstnanost	daňové úlevy	daňové zatížení	složité daňového systému
----------------	--------------	-----------------	--------------------------

ČESKÁ REPUBLIKA

složité daňového systému	daňové zatížení	nezaměstnanost	daňové úlevy
--------------------------	-----------------	----------------	--------------

SLOVENSKO

daňové zatížení	složité daňového systému	nezaměstnanost	daňové úlevy
-----------------	--------------------------	----------------	--------------

POLSKO

složité daňového systému	nezaměstnanost	daňové úlevy	daňové zatížení
--------------------------	----------------	--------------	-----------------

Je-li snahou států EU minimalizovat ztráty na daňových únicích, je zapotřebí věnovat zvýšenou pozornost právě těm rizikům, které tyto potencionální ztráty způsobují a daňové poplatníky k podvodům motivují.

---

3 Závěr

První část práce byla věnována jak problematice daňových úniků, tak i popisem daňové politiky ve státech EU, a to od postupného sbližování daňových systémů až po stupně mezinárodní spolupráce.

V druhé části práce byl proveden rozbor daňových systémů vybraných států EU a analýza jejich daňových úniků. K tomu bylo zapotřebí získání dat, týkajících se hodnot daňových úniků těchto států. Při prozkoumání všech možných veřejných zdrojů bylo nakonec po konzultaci s ČSÚ a Eurostatem potvrzeno, že tato data jsou velmi málo dostupná a nehodnověrná. Proto byly vybrané státy EU porovnány z pohledu „socioekonomického“. Daňové úniky totiž neovlivňuje jen to, jak vysoké daně jsou placeny, ale i jak vysoké množství daňových úlev státy poskytují, jaká je nezaměstnanost v daném státě a jak je daňový systém složitý. Pro odborné určení závažnosti rizik byl vyloučen lokální pohled na problematiku a závažnost byla nezávisle posouzena v širším a specializovanějším pohledu za pomoci expertního šetření.

Snahou každého státu je zvyšovat daně a minimalizovat daňové úniky. Je však logické, že s růstem daňové zátěže poroste i tendence daňových poplatníků se dani vyhnout a daňové úniky jen porostou. Z mezinárodního porovnání vybraných států EU, bylo zjištěno, že právě v Belgii je daňová zátěž největší a naopak zemí s nejmenší daňovou zátěží je Polsko. Česká republika a Polsko navíc patří mezi státy s daňovou kvótou pod průměrem EU-27. Mezi zeměmi s vysokou daňovou kvótou nalezneme jak země s vysokou ekonomickou úrovní, tak i země s nižším podílem HDP na obyvatele. Z čehož tedy vyplývá, že daňová kvóta se ve vybraných zemích EU značně liší.

Velké množství daňových úlev, zohledňující sociální poměry poplatníka a jeho rodinnou situaci činí daňový systém členských států EU složitým a neprůhledným – čímž umožňuje daňové úniky. Z tohoto hlediska se státy s největší možností daňových úniků staly Německo a Belgie. Zde si stojí nejlépe Slovensko, které má daňových úlev nejméně.

Daňové úniky souvisejí i s tím, jak se daří ekonomice a jaká je její úroveň. Největší jsou proto v chudých zemích, kde mají lidé větší motivaci odvádět, co nejméně peněz do státní pokladny. Takže s tím, jak se bude zvyšovat míra nezaměstnanosti, mohou se samozřejmě objevovat případy „melouchaření“ a práce na černo. Ve Francii jsou daňové úniky ovlivňovány, i mimo jiných rizik, její vysokou mírou nezaměstnanosti. Zdanění práce je příliš vysoké a působí na zvyšující se nezaměstnanost. Protože většina

---

důchodových daní je vybírána jako daň z pracovních důchodů, je žádoucí zvýšit spotřební daň a důchodovou snížit.

Jedna z nejhorších věcí, které může stát v daňové politice udělat, je mít komplikovanou daňovou soustavu a daňové předpisy stále měnit. Zákonitě tak nastane stav, že v tom, kdy a jak platit daně se obtížně vyzná i odborník, natož běžný občan či podnikatel. Zemí, která nejvíce motivuje k vysokým daňovým únikům svým složitým daňovým systémem je v porovnání s vybranými státy EU Polsko.

Jak již bylo řečeno, pro posouzení závažnosti rizik bylo použito expertní šetření, skládající se z 12-ti odborníků zabývajících se problematikou daní. Odborníkům byly přiděleny váhy důvěryhodnosti jako schopnost vybraná rizika posoudit. Bylo zjištěno, že podle odborníků je největším rizikem, které může způsobit potencionální ztráty na daňových únicích je velké daňové zatížení. Druhým nejzávažnějším rizikem je nezaměstnanost, dále velké množství daňových úlev a za nejmenší hrozbu daňových úniků byla označena složitost daňového systému.

Prvotní cíl práce přiblížení široké problematiky daní a daňových úniků se zaměřením na Evropskou unii a seznámit s nástroji zemí EU v boji proti daňovým podvodům byl splněn.

Druhým cílem bylo porovnat vybrané státy EU z hlediska daňového zatížení a jeho vlivu na daňové úniky. Tento cíl práce byl však mírně rozšířen o další rizika, kterými stát svádí své daňové poplatníky k daňovým podvodům. Na základě tohoto bylo zjištěno jakým potencionálním rizikům by měly vybrané státy věnovat zvýšenou pozornost při boji s daňovými podvody.

Celkově byl tedy cíl splněn.

Použité zdroje

Publikace

- 1) **KUBÁTOVÁ, K.** Daňová teorie – úvod do problematiky. Praha: ASPI, a. s., 2005, s. 112. ISBN 80-7357-092-0
- 2) **ŠIROKÝ, J.:** Daňová teorie s praktickou aplikací. Praha: C. H. Beck, 2008, s. 301. ISBN 978-80-7400-005-8
- 3) **LÁCHOVÁ, L.** Daňové systémy v globálním světě. 1. vyd. Praha: ASPI, 2007, s. 272. ISBN 978-80-7357-320-1
- 4) **EPPING, R.CH.** Průvodce globální ekonomikou. Praha: Portal 2004, s. 237. ISBN 80-7178-825-2
- 5) **ŠIROKÝ, J.** Daně v evropské unii. 2. vyd. Praha: Linde PRAHA, a. s. 2007, s. 253. ISBN 978-80-7201-649-5
- 6) **RAMBOUSEK, J.** Daň z přidané hodnoty: Směrnice Rady 2006/112/ES o společném systému daně z přidané hodnoty a zákon o dani z přidané hodnoty. Popsáno podle: 1. vyd. (2007) včetně 2009. Praha: ASPI, 2009. sv. IBSN 978-80-7357-426-0.
- 7) **HANOUSEK, J.** Tax evasion dynamics in the Czech Republic: first evidence of an evasional Kuznets curve. Prague: CERGE-EI, 2008. 38 s. IBSN 978-80-7343-160-0
- 8) **NERUDOVÁ, D.** Harmonizace daňových systémů zemí Evropské unie, 2. vydání. Praha: ASPI, 2008, s. 260. ISBN 978-80-7357-386-7
- 9) **RUSMICOVÁ, L., SOUKUP, J.** Makroekonomie, základní kurz. 5. vydání. Praha: MELANDRIUM, 2002, s. 167. ISBN 80-86175-24-3
- 10) **KUBÁTOVÁ, K., VYBÍHAL, V.** Optimalizace daňového systému ČR. Praha: Eurolex Bohemia, 2004, s. 175. ISBN 80-86861-05-8
- 11) **KUBÁTOVÁ, K.** Daňová teorie a politika. Praha: ASPI a. s., 2006, 280 s. ISBN 80-7357-205-2
- 12) **KRIŠTOFOVÁ, I.** Daňové trestné činy v ČR. Diplomová práce. Pardubice: Univerzita Pardubice 2008
- 13) **STEJSKAL, J.** Daňová teorie a politika. 1. díl. Pardubice: Univerzita Pardubice 2008. ISBN 978-80-7395-097-2
- 14) **NEDBAL, J.** Daně a rozpočet Evropské unie. 1. vyd. Brno: Univerzita obrany, 2008, 90 s. IBSN 978-80-7231-501-7

Legislativa

- 1) **ZÁKON Č. 337/1992 Sb.**, o správě daní a poplatků ve znění pozdějších zm a dopl.
- 2) **ZÁKON č. 338/2003 Sb.**, o dani z nemovitosti
- 3) **ZÁKON č. 586/1992 Sb.**, o daních z příjmů ve znění pozdějších změn a doplňků
- 4) **ZÁKON č. 353/2003 Sb.**, o spotřebních daních
- 5) **ZÁKON č. 235/2004 Sb.**, o dani z přidané hodnoty ve znění pozdějších zm. a dopl.

Elektronické zdroje

- 1) EUR-Lex. Přístup k právu Evropské unie, Lisabonská smlouva. On-line: <http://eur-lex.europa.eu/JOHtml.do?uri=OJ:C:2007:306:SOM:CS:HTML>
- 2) Publikace „Tax revenue in the European Union - Issue number 43/2009. On-line: http://epp.eurostat.ec.europa.eu/cache/ITY_OFFPUB/KS-SF-09-043/EN/KS-SF-09-043-EN.PDF
- 3) Taxation trends in the European Union - Data for the EU Member States and Norway. On-line: http://epp.eurostat.ec.europa.eu/cache/ITY_OFFPUB/KS-DU-09-001/EN/KS-DU-09-001-EN.PDF
- 4) Taxation and Customs Union: http://ec.europa.eu/taxation_customs/index_en.htm
- 5) <http://www.interpol.int/default.asp> [Interpol]
- 6) <http://www.imf.org/external/data.htm> [IMF]
- 7) http://www.oecd.org/topic/0,3373,en_2649_37427_1_1_1_1_37427,00.html [OECD]
- 8) <http://data.un.org/Default.aspx> [OSN]
- 9) <http://w3.unece.org/pxweb/Dialog/> [UNECE]
- 10) http://ec.europa.eu/public_opinion/archives_en.htm [Eurobarometr]
- 11) <http://www.businessinfo.cz>
- 12) <http://www.finance.cz/ekonomika/svetove-makroukazatele/inflace/>
- 13) <http://www.finance.cz/ekonomika/svetove-makroukazatele/HDP-obyvatel/>
- 14) <http://www.finance.cz/ekonomika/svetove-makroukazatele/nezamestnanost/>
- 15) <http://www.eu2009.cz>

Příloha 1 - Struktura smlouvy o zamezení dvojího zdanění dle modelu OECD²⁵

- Článek 1 - Osoby, na které se smlouva vztahuje (Persons Covered);
- Článek 2 - Daně, na které se smlouva vztahuje (Taxes Covered);
- Článek 3 - Všeobecné Definice (General Definitions);
- Článek 4 - Rezident (Resident);
- Článek 5 - Stálá provozovna (Permanent establishment);
- Článek 6 - Příjmy z nemovitého majetku (Income from immovable property);
- Článek 7 - Zisky podniků (Business profits);
- Článek 8 - Mezinárodní doprava (Shipping, inland waterways transport and air transport);
- Článek 9 - Sdružené podniky (Associated enterprises);
- Článek 10 - Dividendy (Dividends);
- Článek 11 - Úroky (Interest);
- Článek 12 - Licenční poplatky (Royalties);
- Článek 13 - Zisky ze zcizení majetku (Capital gains);
- Článek 14 - Příjmy ze zaměstnání (Income from employment) ;
- Článek 15 - Tantiémy (Directors' fees);
- Článek 16 - Umělci a sportovci (Artistes and sportsmen);
- Článek 17 - Penze (Pensions);
- Článek 18 - Veřejné funkce (Government Service);
- Článek 19 - Studenti (Students);
- Článek 20 - Ostatní příjmy (Other income);
- Článek 21 - Majetek (Capital);
- Článek 22 - Vyloučení dvojího zdanění
- 22A metoda vynětí (Exemption Method),
  - 22B metoda zápočtu (Credit Method);
- Článek 23 - Zákaz diskriminace (Non-discrimination);
- Článek 24 - Řešení případů dohodou (Mutual Agreement procedure);
- Článek 25 - Výměna informací (Exchange of information);
- Článek 26 - Pomoc při výběru daní (Assistance in the collection of taxes);
- Článek 27 - Členové diplomatických a konzulárních úřadů (Members of diplomatic missions and consular posts);
- Článek 28 - Územní působnost (Territorial extension);
- Článek 29 - Vstup v platnost (Entry into force);
- Článek 30 - Výpověď (Termination).

---

²⁵ Převzato z: <https://is.mendelu.cz/eknihovna/opory/index.pl?cast=2439>

Příloha 2 - Smlouva o založení Evropského hospodářského společenství (výňatek)²⁶

KAPITOLA 2

Daňová ustanovení

Článek 95

Členské státy nepodrobí přímo ani nepřímo výrobky jiných členských států jakémukoli vyššímu vnitrostátnímu zdanění než je to, jemuž jsou přímo nebo nepřímo podrobeny podobné výrobky domácí.

Členské státy nepodrobí dále výrobky jiných členských států vnitrostátnímu zdanění, které by poskytovalo nepřímou ochranu jiným výrobkům.

Členské státy zruší nebo upraví nejpozději na začátku druhé etapy předpisy, které platí ke dni vstupu této smlouvy v platnost a která jsou v rozporu s výše uvedenými pravidly.

Článek 96

Pokud jsou výrobky vyvezeny na území některého členského státu, nesmí být navrácení vnitrostátních daní vyšší než vnitrostátní daně, kterým byly výrobky přímo nebo nepřímo podrobeny.

Článek 97

Členské státy, jež vybírají daň z obrátu podle kumulativního systému v několika fázích, mohou u vnitrostátních daní na dovezené výrobky nebo u navrácení daní poskytovaných za vyvezené výrobky stanovit průměrné sazby pro určité výrobky nebo skupiny výrobků za předpokladu, že tím nebudou porušeny zásady stanovené v člancích 95 a 96.

Pokud tyto průměrné sazby nejsou v souladu s výše uvedenými zásadami, vydá Komise potřebné směrnice nebo rozhodnutí určená tomuto státu.

Článek 98

Osvobození od daně a navrácení daní při vývozu do jiných členských států s výjimkou daně z obrátu, spotřebních a ostatních nepřímých daní, jakož i vyrovnávací poplatky při dovozu z členských států jsou přípustné pouze tehdy, pokud zamýšlená opatření na omezenou dobu předem schválila Rada na návrh Komise kvalifikovanou většinou.

Článek 99

Komise zváží, jakým způsobem by mohly být zákony různých členských států týkající se daně z obrátu, spotřebních daní a jiných nepřímých daní, včetně vyrovnávacích opatření uplatňovaných v souvislosti s obchodováním mezi členskými státy, harmonizovány v zájmu společného trhu.

---

²⁶ Přístup k právu Evropské unie [online]. Praha: EUR-Lex [cit. 22. prosince 2009]. Dostupné na Internetu: <<http://eur-lex.europa.eu/cs/treaties/index.htm>>

Příloha 3 - Klasifikace daní dle metodiky OECD²⁷

1000 Daně z důchodů, zisků a kapitálových výnosů

1100 daně z důchodů, zisků a kapitálových výnosů od jednotlivců

1110 z příjmů a ze zisků

1120 z kapitálových výnosů

1200 daně z důchodů, zisků a kapitálových výnosů od společností

1210 z příjmů a ze zisků

1220 z kapitálových výnosů

1300 položky, které nelze jednoznačně zařadit mezi 1100 a 1200

2000 Příspěvky na sociální zabezpečení

2100 zaměstnanci

2200 zaměstnavatelé

2300 samostatně výdělečná osoba nebo nezaměstnaná

2400 nezařaditelné do 2100, 2200 a 2300

3000 Daně z mezd a pracovních sil

4000 Daně majetkové

4100 pravidelné daně z nemovitého majetku

4110 domácností

4120 ostatní

4200 pravidelné daně z čistého jmění

4300 daně z nemovitostí dědické a darovací

4310 daně z nemovitostí a dědické

4320 daně darovací

4400 daně z finančních a kapitálových transakcí

4500 ostatní nepravidelné daně z majetku

4600 ostatní pravidelné daně z majetku

---

²⁷ Zdroj: http://www.sagit.cz/pages/lexikonheslatxt.asp?cd=74&typ=r&levelid=DA_490.HTM

Příloha 4

EXPERTNÍ ŠETŘENÍ rizik majících vliv na daňové úniky

Vážená paní, vážený pane,

žádám Vás tímto expertním šetřením o spolupráci při získávání podkladů pro diplomovou práci na téma „Daňové úniky v EU“. Šetření je zaměřeno na velikost vybraných rizik, které mají vliv na daňové úniky. Odpověď, která odpovídá Vaším představám zakroužkujte.

Dotazník je anonymní a požadované údaje budou sloužit výše uvedeným účelům.

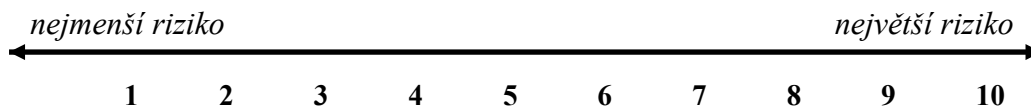
Za spolupráci Vám předem
děkuji.

OTÁZKA Č. 1 Nejvyšší dosažené vzdělání

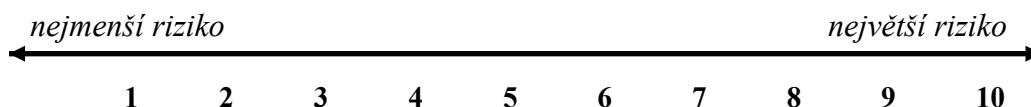
- a) základní
- b) vyučení
- c) středoškolské s maturitou
- d) vyšší odborné
- e) vysokoškolské (Bc.)
- f) vysokoškolské (Ing., Mgr., ...)

OTÁZKA Č. 2 Následují čtyři zvolená hlediska, které mají vliv na rozsah daňových úniků. Posuďte podle stupnice rizika, jak velký vliv má z Vašeho odborného pohledu má:

1. Daňové zatížení – přílišné daňové zatížení vede ke snaze poplatníků z placení daně se vyhnout.

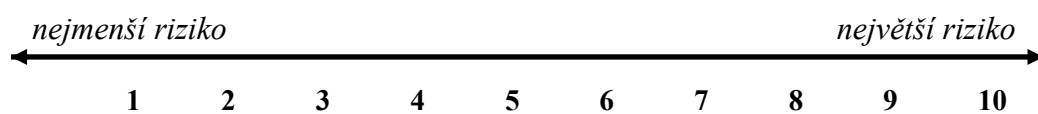
2. Daňové úlevy – velké množství daňových úlev činí daňový systém členských států složitým a neprůhledným, čímž umožňuje daňové úniky.

---

3. Nezaměstnanost – tím, jak se bude zvyšovat míra nezaměstnanosti se mohou více objevovat případy „melouchaření“ a práce na černo.

4. Složitost daňového systému – komplikovaná daňová soustava a neustále se měnící daňové předpisy motivují k daňovým únikům.

